

**TS ISO 45001 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞI YÖNETİM
SİSTEMİ VE TEHLİKELİ SINIFTA BİR ÜRETİM
TESİSİNDE UYGULAMA**

İSMAİL AKBORU

İŞ Sağlığı ve Güvenliği Yüksek Lisans Programı Tezi

Lisansüstü EĞitim Enstitüsü

İzmir Ekonomi Üniversitesi

İzmir

2023

**TS ISO 45001 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM
SİSTEMİ VE TEHLİKELİ SINIFTA BİR ÜRETİM
TESİSİNDE UYGULAMA**

İSMAİL AKBORU

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. MUHİTTİN HAKAN DEMİR

İzmir Ekonomi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı'na

Yüksek Lisans tezi

olarak sunulmuŐtur.

İzmir

2023

ETİK BEYAN

Bu tezin tek yazarı olduğumu ve tezin planlanmasından savunulmasına kadar her aşamasında akademik kurallara ve etik davranışlara uygun olarak çalışmamı yürüttüğümü beyan ederim. Çalışmama özgü olmayan tüm fikir, bilgi ve bulgulara etik davranış kurallarının gerektirdiği şekilde atıf yaptığımı ve atıf yapılmayan her ifadenin bana ait olduğunu teyit ederim.

Ad, Soyad: İsmail AKBORU

Tarih: 07.02.2023

İmza:

ÖZET

TS ISO 45001 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ VE TEHLİKELİ SINIFTA BİR ÜRETİM TESİSİNDE UYGULAMA

Akboru, İsmail

İş Sağlığı ve Güvenliği Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Muhittin Hakan DEMİR

Ocak, 2023

Dünyadaki teknolojik gelişmeler ile birlikte çalışma hayatımızdaki değişimler birtakım tehlikelerin de ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu tehlikelerin günlük yaşantımızı da etkilememesi için toplumlarda iş sağlığı ve güvenliği konusunda çeşitli stratejiler ve politikalar belirlenmesi gerekmektedir. İş sağlığı ve güvenliği hakkında bilinçlenerek geliştirilen tüm bu strateji ve politikalar sayesinde sistemli devam edilebilirlik ve sürekli iyileştirme sağlanabilecektir. Bu sürekliliği sağlayabilmek içinde kalite yönetim sistemlerinin varlığına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda iş sağlığı ve güvenliği adına oluşturulan stratejiler ve politikalar göz önünde bulundurularak gerçekleştirilen çalışmalardan ve iş sağlığı ile iş güvenliği süreçlerinin yönetimi için oluşturulmuş kalite yönetim sistemlerinden en yüksek seviyede yarar sağlanması hedeflenmektedir. Araştırmanın sonucunda tehlikeli bir sınıfta bulunan üretim tesisinde, TS ISO 45001 standardı yöntemlerinin uygulanması için gerçekleştirilen basamaklar, bu basamaklar oluşturulurken dikkat edilmesi gereken özellikler, karşılaşılan problemler ve zorluklar standarda uygun uygulama sonunda

işletmeye kazandıracadı faydaları ortaya konması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: TS EN ISO 45001, İş Sağlığı ve Güvenliği, Tehlikeli Sınıf
retimi, İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetim Sistemi.

ABSTRACT

TS ISO 45001 OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY MANAGEMENT SYSTEM AND IMPLEMENTATION IN A MANUFACTURING FACILITY IN HAZARDOUS CLASS

Akboru, İsmail

Master's Program in Occupational Health and Safety

Advisor: Prof. Dr. Muhittin Hakan DEMİR

January, 2023

Along with technological developments in the world, changes in our working life and some applications have caused some dangers to emerge. In order for these dangers not to affect our daily lives, various strategies and policies should be determined in the society on occupational health and safety. Thanks to all these strategies and policies developed with awareness of occupational health and safety, systematic sustainability and continuous improvement will be achieved. In order to ensure this continuity, the existence of quality management systems is needed. In this context, it is aimed to provide the highest level of benefit from the studies carried out considering the strategies and policies created for occupational health and safety, and from the quality management systems established for the management of occupational health and safety processes. As a result of the research, it is aimed to reveal the steps carried out for the application of the TS ISO 45001 standard methods in the production facility located in a hazardous class, the features to be considered while creating these steps,

the problems and difficulties encountered, the benefits that will be brought to the enterprise at the end of the application in accordance with the standard.

Keywords: TS EN ISO 45001, Occupational Health and Safety, Hazardous Class Production, Occupational Health and Safety Management System..

İÇİNDEKİLER TABLOSU

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER TABLOSU.....	viii
TABLO LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
BÖLÜM 1: GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 2: İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ.....	3
2.1 İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Kavramları.....	3
2.1.1. İş Güvenliği ve İş Sağlığı.....	3
2.1.2. İş Güvenliğinin Amacı.....	3
2.1.3. İş Sağlığı ve Güvenliği.....	3
2.2 Terimler ve Tarifler.....	3
2.2.1 Kuruluş.....	3
2.2.2 İlgili Taraf (Paydaş).....	4
2.2.3 Çalışan.....	4
2.2.4 Katılım.....	4
2.2.5 Danışma.....	4
2.2.6 İş Yeri.....	4
2.2.7 Yüklenici.....	4
2.2.8 Şart.....	4
2.2.9 Yasal Şartlar ve Diğer Şartlar.....	5
2.2.10 Yönetim Sistemi.....	5
2.2.11 İSG Yönetim Sistemi.....	5
2.2.12 Üst Yönetim.....	5
2.2.13 Etkinlik.....	5
2.2.14 Politika.....	6
2.2.15 İş Sağlığı Ve Güvenliği Politikası (İSG Politikası).....	6
2.2.16 Hedef.....	6

2.2.17 İş Sağlığı ve Güvenliği Hedefi (İSG Hedefi)	6
2.2.18 Yaralanma ve Sağlığın Bozulması	6
2.2.19 Tehlike	6
2.2.20 Risk.....	6
2.2.21 İş Sağlığı ve Güvenliği Riski (İSG Riski)	7
2.2.22 İş Sağlığı ve Güvenliği Riski (İSG Riski)	7
2.2.23 Yetkinlik.....	7
2.2.24 Dokümanite Edilmiş Bilgi	7
2.2.25 Proses.....	7
2.2.26 Prosedür.....	7
2.2.27 Performans.....	7
2.2.28 İş Sağlığı Ve Güvenliği Performansı (İSG Performansı).....	8
2.2.29 Dışarı Yaptırmak.....	8
2.2.30 İzleme	8
2.2.31 Ölçüm	8
2.2.32 Tetkik.....	8
2.2.33 Uygunluk.....	8
2.2.34 Uygunsuzluk.....	8
2.2.35 Olay.....	8
2.2.36 Düzeltici Faaliyet.....	9
2.2.37 Sürekli İyileştirme	9
2.2.38 Planla-uygula-kontrol et-önlem al çevrimi.....	9
2.3 Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi.....	10
2.3.1. ILO Üyelik Süreci.....	12
2.3.2. Türkiye’nin WHO Üyeliği	16
2.4 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa Göre Tehlike Sınıflarının Belirlenmesi.....	17
2.4.1. Tehlike Sınıfı	17
2.4.2. NACE kodu.....	17
BÖLÜM 3: TS ISO 45001:2018 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ STANDARDI	19
3.1 Standardın Tarihsel Gelişim	19
3.2 TS ISO 45001 Temel Öğeleri ve Maddeleri	20

3.3 TS ISO 45001 KYS Faydaları	23
3.4 TS ISO 45001 Sisteminin Uygulanmasında Bazı Farklılıkları	24
3.5 TS ISO 45001 Belgelendirme Süreci.....	26
BÖLÜM 4: TS ISO 45001 UYGULAMA.....	28
4.1 Kuruluşun ve bağlamının anlaşılması (TS ISO 45001 Madde 4.1)	28
4.2 Çalışanlar ve diğer ilgili tarafların ihtiyaç ve beklentilerinin anlaşılması (TS ISO 45001 Madde 4.2)	29
4.3 İSG yönetim sisteminin kapsamının belirlenmesi (TS ISO 45001 Madde 4.3)	55
4.4 İSG yönetim sistemi (TS ISO 45001 Madde 4.4).....	57
4.5. Liderlik ve çalışan katılımı.....	57
4.5.1 Liderlik ve Taahhüt (TS ISO 45001 Madde 5.1).....	57
4.5.2 İSG politikası (TS ISO 45001 Madde 5.2)	58
4.5.3 Kurumsal görev yetki ve sorumluluklar (TS ISO 45001 Madde 5.3).....	59
4.5.4 Çalışanların görüşlerinin alınması ve çalışanların katılımı (TS ISO 45001 Madde 5.4)	61
4.6. PLANLAMA (TS ISO 45001 Madde 6)	63
4.6.1. Risk ve Fırsat Belirleme Faaliyetleri (TS ISO 45001 Madde 6.1).....	63
4.6.1.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 6.1.1).....	63
4.6.1.2. Tehlike Tanımlaması ve Risk ve Fırsatları Değerlendirme (TS ISO 45001 Madde 6.1.2)	63
4.6.1.2.1. Tehlike tanımlaması (TS ISO 45001 Madde 6.1.2.1).....	63
4.6.1.2.2 İSG risklerinin ve İSG yönetim sistemi ile ilgili diğer risklerin değerlendirilmesi (TS ISO 45001 Madde 6.1.2.2)	64
4.6.1.2.3. İSG fırsatlarının ve İSG yönetim sistemi ile ilgili diğer fırsatların değerlendirilmesi (TS ISO 45001 Madde 6.1.2.3)	65
4.6.1.3. Yasal Şartlar ve Diğer Şartların Belirlenmesi (Uygunluk Yükümlülükleri) (TS ISO 45001 Madde 6.1.3).....	68
4.6.1.4. Planlama faaliyeti (TS ISO 45001 Madde 6.1.4).....	69
4.6.2. İSG Hedefleri ve Bunlara Erişmek İçin Planlama (TS ISO 45001 Madde 6.2)	69
4.6.2.1. İSG Hedefleri (TS ISO 45001 Madde 6.2.1)	69

4.6.2.2. İSG Hedeflerine Erişmek İçin Planlama (TS ISO 45001 Madde 6.2.2).....	69
4.7. DESTEK (TS ISO 45001 Madde 7).....	70
4.7.1. Kaynaklar (TS ISO 45001 Madde 7.1).....	70
4.7.2. Yetkinlik (TS ISO 45001 Madde 7.2).....	70
4.7.3. Farkındalık (TS ISO 45001 Madde 7.3).....	71
4.7.4. İletişim (TS ISO 45001 Madde 7.4).....	71
4.7.4.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 7.4.1).....	71
4.7.4.2. İç iletişim (TS ISO 45001 Madde 7.4.2).....	72
4.7.4.3. Dış iletişim (TS ISO 45001 Madde 7.4.3).....	72
4.7.5. Dokümente Edilmiş Bilgi (TS ISO 45001 Madde 7.5).....	73
4.7.5.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 7.5.1).....	73
4.7.5.2. Oluşturma ve Güncelleme (TS ISO 45001 Madde 7.5.2).....	73
4.7.5.3. Dokümente Edilmiş Bilginin Kontrolü (TS ISO 45001 Madde 7.5.3).....	73
4.8. OPERASYON (TS ISO 45001 Madde 8).....	74
4.8.1. Operasyonel Planlama ve Kontrol (TS ISO 45001 Madde 8.1).....	74
4.8.1.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 8.1.1).....	74
4.8.1.2. Tehlikeleri Ortadan Kaldırma ve İSG Risklerini Azaltma (TS ISO 45001 Madde 8.1.2).....	74
4.8.1.3. Değişim Yönetimi (TS ISO 45001 Madde 8.1.3).....	75
4.8.1.4. Satın Alma (TS ISO 45001 Madde 8.1.4).....	75
4.8.2. Acil Duruma Hazır Olma ve Müdahale (TS ISO 45001 Madde 8.2).....	75
4.9. PERFORMANS DEĞERLENDİRME (TS ISO 45001 Madde 9).....	76
4.9.1. İzleme, Ölçme, Analiz ve Performans Değerlendirme (TS ISO 45001 Madde 9.1).....	76
4.9.1.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 9.1.1).....	76
4.9.1.2. Uygunluğun değerlendirilmesi (TS ISO 45001 Madde 9.1.2).....	76
4.9.2. İç Tetkik (TS ISO 45001 Madde 9.2).....	76
4.9.2.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 9.2.1).....	77
4.9.2.2. İç tetkik programı (TS ISO 45001 Madde 9.2.2).....	77

4.9.3 Yönetimin Gözden Geçirmesi (TS ISO 45001 Madde 9.3).....	78
4.10. İYİLEŞTİRME (TS ISO 45001 Madde 10)	78
4.10.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 10.1).....	78
4.10.2. Olay, Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet (TS ISO 45001 Madde 10.2).....	79
4.10.3. Sürekli İyileşme (TS ISO 45001 Madde 10.3).....	79
BÖLÜM 5: SONUÇLAR VE TARTIŞMA.....	80
KAYNAKÇA.....	83

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Türkiye Tarafından Kabul Edilen ILO Sözleşmeleri	14
Tablo 2. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Hakkında Bilgi	16
Tablo 3. X Tesisi Faaliyet Konuları	28
Tablo 4. Boyut Analizi İhtiyaç ve Beklentiler Tablosu	29
Tablo 5. Etki Analizi Örnek Tablosu	56
Tablo 6. Görev, Yetki ve Sorumluluklar	59
Tablo 7. Etki şiddeti puanı kriterleri (A)	66
Tablo 8. Etki alanı kriterleri (B)	66
Tablo 9. Olasılık puanı kriterleri (C)	67
Tablo 10. Tespit edilme ihtimali kriterleri (D)	67
Tablo 11. İSG boyutu etki büyüklüğü derecelendirme kriterleri	67
Tablo 12. İSG boyutlarının sınıflandırılması ve değerlendirilmesi	68
Tablo 13. İletişim Listesi Örnek Tablosu	72
Tablo 14. İç Tetkik Planı Örnek Tablosu	77

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. PUKÖ Döngüsü	10
Şekil 2. Örnek NACE Kodu listesi	18
Şekil 3. TURKAK arama motoru	26
Şekil 4. TS ISO 45001 Sistem Belgelendirme Kapsamı	26
Şekil 5. PUKÖ ile bu dokümandaki çerçevenin ilişkisi	57
Şekil 6. Etki Analizi ve Risk Değerlendirme Formu Örneği	68

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
BM	: Birleşmiş Milletler
BSI	: The British Standards Institution (İngiltere Standartlar Enstitüsü)
EN	: European Norm (Avrupa Standartları)
FAO	: Food and Agriculture Organization (Gıda ve Tarım Örgütü)
IEC	: International Electrotechnical Commission (Uluslararası Elektroteknik Komisyonu)
ILO	: International Labour Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)
ISO	: International Organization For Standardization (Uluslararası Standardizasyon Örgütü)
İSG	: İş Sağlığı ve Güvenliği
İSGYS	: İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi
NACE	: Nomenclature des Activités Économiques dans la Communauté Européenne (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiksel Sınıflaması)
NSAI	: National Standards Authority of Ireland (İrlanda Ulusal Standartlar Kurumu)
OIHP	: Office International d'Hygiène Publique (Uluslararası Halk Sağlığı Bürosu)

OHSAS	: Occupational Health and Safety Management Systems (İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi)
PAHO	: Pan American Health Organization (Pan Amerikan Sağlık Teşkilatı)
PCQI	: Preventive Controls Qualified Individual (Önleyici Kontroller Nitelikli Birey)
PUKO	: Planla-Uygula-Kontrol Et- Önlem A1
SGS	: Supervise Gözetme Etüd Kontrol Servisleri
T.B.M.M	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TS	: Türk Standardı
TSE	: Türk Standartları Enstitüsü
TÜRKAK	: Türk Akreditasyon Kurumu
WHO	: World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü)
UNE	: Unico Organismo de Normalización en España (İspanya Standardizasyon Kuruluşu)
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)
YGG	: Yönetimi Gözden Geçirme

BÖLÜM 1: GİRİŞ

Toplumdaki bireyler hayatlarını sürdürebilmek için günümüzdeki iş kollarında çalışmak durumundadır. Bireylerin hayatlarının önemli bir bölümü çalışma hayatında geçtiği için bu durum tüm yaşamını etkilemektedir. Çalışılan meslek kolları farklılıklar göstermekle beraber içerisinde farklı tehlikeler ve riskler barındırmaktadır. Bu durum sadece çalışma hayatını değil bireylerin toplum ve aile yaşantılarını da etkilemektedir. Ayrıca bu riskler ve tehlikelere bağlı olarak karşılaşılan meslek hastalıkları ve iş kazalarında işsiz kalma durumları oluşmakta ve iş yaşamında işletmeler yetişmiş çalışan bulma konusunda problemlerle karşı karşıya kalmaktadır. Kısacası çalışma hayatındaki riskler ve tehlikeler iş yerleri açısından olumsuz sonuçlar da doğurmaktadır. Bu sebeple iş sağlığı ve güvenliği toplumun her kesiminde sürekli dikkate alınması gereken bir konudur. (Kocabaş vd., 2018).

İş yerlerinde çalışanların yaşamları mevzu olduğundan dolayı İşçi Sağlığı ve Güvenliği mevzuatları gereği işyeri düzenlemelerini yaparak çalışma hayatını ilerletmelidir. Çalışma hayatı sırasında yapılan bazı düzenlemeler arda bir etkisiz kalabilmekte veya devamlılığı sağlanamamaktadır. Bu sebeple kontrollü bir çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Kontrollü bir çalışma, iş yerlerinde gereklilikleri karşılayacak bir kalite sisteminin kurulmasını, bu sistemin benimsenmesini ve uygulayarak devamlı güçlenmesini sağlayabilecek şekilde olmalıdır. (Bayraktaroğlu, 2011).

İş dünyasındaki gelişmelerden ötürü uygulamalara ayak uydurmak, teknolojik gelişimlerde yavaş kalmamak, gelişen çalışmalarla birlikte süreci ileri götürmek için iş güvenliği ve işçi sağlığı ile ilgili ülkeler arası kabul edilebilir bir kalite yönetim sistemine gerek görülmüştür. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlemelerin sağlanması ayrıca iş yerlerinde mali açıdan yarar sağlamakta ve verimliliği arttırmakta destek sağlamaktadır. Bu nedenle iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlenen standartlar çalışma hayatı sebebiyle karşılaşılabilecek meslek hastalıkları, iş kazaları, riskler ve tehlikelere ilişkin düzenleyici ve önleyici çalışmaları hedef alarak düzenlenmiştir. (Alpagut, 2012).

TS ISO 45001 bu düzenlemelerin bir getirisi olarak; BSI tarafından yayınlanan, Türk Standartları Enstitüsü tarafından 2001 yılında kabul gören ve OHSAS 18001'in yerini alarak, Mart 2018 de yayınlanmıştır. Nisan 2018 yılında da TSE tarafından TS ISO 45001 olarak yayınlanmıştır. Bu standart ile iş güvenliği ve iş sağlığı 10 maddelik bir yapıyla oluşturulmuştur. Bu maddelerin başlıkları; kapsam, atıflar yapılan

standartlar/referanslar, terimler ve tarifler, kuruluşun yapısı, liderlik, planlama, destek, operasyon, performans değerlendirme ve iyileştirme. TS ISO 45001'in amacı; iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yasalar neticesinde çalışma alanlarındaki riskleri en aza indirmek veya tamamen kaldırmak, çalışanlara sağlıklı ve güvenli bir iş yeri oluşmasını sağlamaktır. Çalışanları çalışma hayatlarında görebileceği bütün kötü durumlardan uzak durmasını kontrol altına almak, iş kazaları ve meslek hastalıkları gibi doğabilecek iş kayıplarını en aza indirmek, çalışma güvenliğinin artması ve fırsatlarında çoğalmasını amaçlamaktadır. (Yıldız, 2021).

Bu tezde, TS ISO 45001:2018 Kalite Yönetim Sistemi ve bu sistemin standart maddeleri kontrol edilerek tehlikeli sınıftaki bir üretim tesisinde uygulama şekli ayrıntılı bir şekilde ortaya koyulmuştur. Çalışmanın gayesi, TS ISO 45001 in kazandırdıklarının incelenmesi ve TS ISO 45001'in işletmelerde uygulanabilirliğinin resmedilmesi amaçlanmıştır. Bunun için, söz konusu yönetim sisteminin nasıl oluşturulacağı, sağlıklı çalışmalar gerçekleştirilip sürdürebilmek için standarttaki maddelerin nasıl ele alınması gerektiği ve işletme yönergelerinin nasıl oluşturulup etkin ve aktif bir yönetim sistem işleyişi sağlanacağına ayrıntıları verilmeye çalışılmıştır.

BÖLÜM 2: İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

2.1 İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Kavramları

2.1.1. İş Güvenliği ve İş Sağlığı

İş güvenliği; meslek hayatındaki faaliyet veya işlerin, iş hayatının getirdiği koşullar nedeniyle meydana gelebilecek zararları minimize etmek için çağın getirileri ve teknolojik gelişmelerin ışığı altında güvenlik kurallarının belirlenmesi, kontrol edilmesi ve uygulanmasına dair yapılan çalışmalardır. (Yakut ve Akbıyıklı, 2013).

İş sağlığı ise, bütün iş kollarında bulunanların sosyal, fiziksel ve ruhsal durumlarını maksimum seviyeye yükseltmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak, bedensel ve ruhsal yapılarında oluşabilecek zararları engelleyerek kişiyi psikolojik ve fizyolojik yapısına uyum sağlayacak mesleklere yönlendirmek ve bu sayede işi insana ve insanı işe uyumlu hale getirmeyi hedefleyen bir tıp dalıdır. (Yakut ve Akbıyıklı, 2013).

2.1.2. İş Güvenliğinin Amacı

İş güvenliğindeki birincil amaç kişiyi fizyolojik ve psikolojik etkilerden uzak tutmaktır. Bu sebeple iş güvenliğinin oluşturulabilmesindeki birincil unsur insandır. İnsan güvenliğinin yanında çevre güvenliği ve üretim güvenliği de hedefler içerisindedir. (Yıldız, 2021).

2.1.3. İş Sağlığı ve Güvenliği

Kişinin işinden ötürü herhangi bir nedenden dolayı meslek hastalığı ve iş kazası gibi fizyolojisine ve psikolojisine olumsuzluk getirecek tüm risklerden uzak tutulmasına iş sağlığı ve güvenliği denir. Çalışanın fiziksel, sosyal, psikolojik ve ekonomik durumdan etkilenmemesi için ihtiyaç duyulan sağlık önlemleri ile çalışan sağlığını ve ihtiyaç dahilinde teknik önlemler uygulanarak çalışan güvenliğinin korunmasıdır. Yani çalışma koşullarından ve yapılan işten doğabilecek problemlerin öngörülerek bertaraf edilmeye çalışılmasıdır. İş sağlığı ve güvenliği çalışanı korurken ayrıca üretim verimliliğini ve işyerini de korumayı amaçlamaktadır. (Özkılıç, 2005).

2.2 Terimler ve Tarifler

2.2.1 Kuruluş

Hedeflere ulaşmak amacıyla kendi sorumlulukları, yetkileri ve ilişkilerinin olduğu işlemlere sahip kişi veya kişilerdir. Kuruluş kavramı bunlarla sınırlı olmamakla birlikte anonim, kamu veya özel olmasına bakılmaksızın bağımsız tüccar, şirket, kuruluş, firma, girişim, merci, ortaklık, hayır kurumu veya derneği veya bunların bir

bölümünü ya da birkaçını birlikte kapsar.

2.2.2 İlgili Taraf (Paydaş)

Bir kararı veya faaliyeti etkileyen, bunlardan etkilenen veya bunlardan etkilendiğini düşünülen kişi veya kuruluşlardır.

2.2.3 Çalışan

Kuruluşun kontrolü altında bulunan iş veya iş ile ilgili faaliyetleri yerine getiren kişilerdir. Kişiler iş veya iş ile ilgili faaliyetleri çeşitli düzenlemeler altında, ödemeli veya ödemesiz, düzenli veya geçici olarak, münavebeli veya dönemsel olarak, günlük veya yarı zamanlı olarak yerine getirirler. Çalışanlara üst yönetim, idareci ve idareci olmayan kişiler dahildir. Kuruluşun kontrolü altındaki iş veya iş ile ilgili faaliyetler, kuruluş tarafından işe alınmış olan çalışanlar, harici sağlayıcıların çalışanları, yükleniciler, bireyler, acente çalışanları ve kuruluşun kapsamına göre, kuruluş işlerin veya iş ile ilgili faaliyetlerin üzerinde kontrolü paylaştığı ölçüde diğer kişiler tarafından yapılabilir.

2.2.4 Katılım

Karar almaya dahil edilmek anlamına gelir. Katılım, mevcut oldukları durumda sağlık ve güvenlik komitelerinin ve çalışan temsilcilerinin dahil edilmesini kapsar.

2.2.5 Danışma

Bir karar almadan önce görüşlerin alınması, toplanması anlamına gelir. Danışma, mevcut oldukları durumda sağlık ve güvenlik komitelerinin ve çalışan temsilcilerinin dahil edilmesini kapsar.

2.2.6 İş Yeri

Çalışmak amacıyla bir kişinin gitmesi gereken kuruluşun kontrolü altında olan mekan, mekanlardır. İSG yönetim sistemi altında bir kuruluşun iş yeri ile ilgili sorumlulukları, iş yeri üzerindeki kontrolünün derecesine bağlıdır.

2.2.7 Yüklenici

Üzerinde anlaşılmış olan şartnameler, hüküm ve koşullara uygun şekilde kuruluşa hizmet sağlayan harici kuruluş anlamına gelir. Hizmetler, başka işlerin yanı sıra inşaat işlerini de içerebilir.

2.2.8 Şart

Belirtilen, genel olarak ima edilen veya zorunlu olan ihtiyaç veya beklenti anlamına gelir. “Genel olarak ima edilen” ifadesi kuruluş ve ilgili taraflar için söz konusu ihtiyacın veya beklentinin ima edilmiş olmasının usulden veya genel bir uygulama olduğu anlamına gelir.

2.2.9 Yasal Şartlar ve Diğer Şartlar

Bir kuruluşun uymak zorunda olduğu yasal şartlar ve kuruluşun uymak zorunda olduğu veya uymayı tercih ettiği diğer şartlar anlamına gelir. Bu dokümanın amaçları doğrultusunda yasal şartlar ve diğer şartlar İSG yönetim sistemi ile bağlantılı olan şartlardır. “Yasal şartlar ve diğer şartlar” toplu sözleşme hükümlerini de kapsar. Yasal şartlar ve diğer şartlar kanunlara, tüzüklere, toplu sözleşmelere ve usullere uygun şekilde çalışan temsilcisi olacak kişileri belirleyen şartları da kapsar.

2.2.10 Yönetim Sistemi

Bir kuruluşun politika, hedefler ve prosesler oluşturması ve bu hedeflere ulaşması için birbiriyle ilişkili veya etkileşim içindeki unsurlar kümesi anlamına gelir. Bir yönetim sistemi tek bir veya birden çok konuyu ele alabilir. Sistem unsurları arasında kuruluşun yapısı, rolleri ve sorumlulukları, planlama ve işletmesi, performans değerlendirmesi ve gelişmesi vardır. Yönetim sisteminin kapsamı kuruluşun tamamını, kuruluşun belirli ve tanımlanmış işlevlerini, kuruluşun belirli ve tanımlanmış bölümlerini veya bir grup kuruluşun bir veya daha fazla işlevini kapsayabilir.

2.2.11 İSG Yönetim Sistemi

İSG politikasını gerçekleştirmek için yönetim sistemi veya yönetim sisteminin bir parçasıdır. İSG yönetim sisteminin beklenen çıktıları çalışanların yaralanmasını ve sağlığının bozulmasını önlemek ve iş yerlerinin sağlıklı ve güvenli olmasını sağlamaktır. “İş sağlığı ve güvenliği” (İSG) ile “iş güvenliği ve sağlığı” (İGS) terimleri aynı anlama sahiptir.

2.2.12 Üst Yönetim

Bir kuruluşu en üst düzeyde yöneten ve kontrol eden kişi veya kişileri temsil eder. Üst yönetim, İSG yönetim sistemine ilişkin sorumluluğu kendisine ait kalmak koşuluyla, kuruluş içerisinde yetki tayin etme ve kaynakları tahsis etme yetkisine sahiptir. Yönetim sistemi kapsamının, kuruluşun yalnızca bir kısmını kapsamaması halinde yönetim, kuruluşun ilgili kısmını yöneten ve kontrol eden kişiler anlamına gelir.

2.2.13 Etkinlik

Bir kuruluşu en üst düzeyde yöneten ve kontrol eden kişi veya kişileri temsil eder. Üst yönetim, İSG yönetim sistemine ilişkin sorumluluğu kendisine ait kalmak koşuluyla, kuruluş içerisinde yetki tayin etme ve kaynakları tahsis etme yetkisine sahiptir. Yönetim sistemi kapsamının, kuruluşun yalnızca bir kısmını kapsamaması

halinde yönetim, kuruluşun ilgili kısmını yöneten ve kontrol eden kişiler anlamına gelir.

2.2.14 Politika

Kuruluşun, üst yönetimi tarafından resmen açıklanan niyetleri ve yönüdür.

2.2.15 İş Sağlığı Ve Güvenliği Politikası (İSG Politikası)

Çalışanların iş ile ilgili yaralanmasını ve sağlığının bozulmasını önlemeye ve iş yerlerinin sağlıklı ve güvenli olmasını sağlamaya yönelik politikadır.

2.2.16 Hedef

Elde edilecek sonuçlardır. Hedefler stratejik, taktik veya icraata ilişkin olabilir. Hedefler farklı disiplinlere ilişkin olabilir (mali, sağlık ve emniyet ve çevresel hedefler gibi) ve farklı düzeylerde (stratejik, kuruluş çapında, proje, ürün ve proses uygulanabilir. Hedef, örneğin; beklenen çıktı, hedef, çalışma ölçütü olarak, İSG hedefi olarak veya benzer anlama sahip başka kelimelerin kullanılması (ör. amaç, görev veya gaye) gibi farklı biçimlerde de ifade edilebilir.

2.2.17 İş Sağlığı ve Güvenliği Hedefi (İSG Hedefi)

İSG politikası ile tutarlı belirli sonuçları elde etmek için kuruluş tarafından belirlenen hedeftir.

2.2.18 Yaralanma ve Sağlığın Bozulması

Bir kişinin fiziksel, ruhsal veya zihinsel sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerin tamamıdır. Bu olumsuz etkiler meslek hastalığı, rahatsızlık ve ölümü kapsar. “Yaralanma ve sağlığın bozulması” terimi, yaralanma veya sağlığın bozulması durumlarının birlikte veya bir arada mevcut olduğu durum anlamına gelir.

2.2.19 Tehlike

Yaralanmaya ve sağlığın bozulmasına neden olabilecek potansiyele sahip kaynaktır. Tehlikeler, zarara veya tehlikeli durumların ortaya çıkmasına neden olabilecek potansiyele sahip kaynakları veya maruz kalındığında yaralanmaya veya sağlığın bozulmasına neden olabilecek potansiyele sahip durumları kapsayabilir.

2.2.20 Risk

Belirsizlik etkisidir. Etki, olumlu veya olumsuz beklenen durumdan sapmadır. Belirsizlik, bir olay, sonuçları veya gerçekleşme ihtimaline ilişkin, bilgi, anlayış veya bilgi birikiminin, kısmen dahi olsa, eksikliği durumudur. Risk genellikle potansiyel “olaylar” ve “sonuçlara” veya bunların bir kombinasyonuna atıfta bulunularak karakterize edilir. Risk genellikle bir olayın sonuçlarının ve ilişkili gerçekleşme “ihtimalinin” kombinasyonu açısından ifade edilir. Bu dokümanda, “riskler ve

fırsatlar” terimi, İSG riskleri, İSG fırsatları ve yönetim sistemine ilişkin diğer riskler ve fırsatlar anlamında kullanılmıştır. Riskler ve fırsatlar teriminin kullanımına açıklık getirmek üzere eklenmiştir.

2.2.21 İş Sağlığı ve Güvenliği Riski (İSG Riski)

İş ile ilgili tehlikeli olayın/olayların veya maruziyetin gerçekleşme ihtimali ve olayın/olayların veya maruziyetin neden olabileceği yaralanma ve sağlığın bozulmasının ciddiyetinin kombinasyonunu ifade eder.

2.2.22 İş Sağlığı ve Güvenliği Riski (İSG Riski)

İSG performansının iyileştirilmesini sağlayabilecek durum veya durumlar dizisini ifade eder.

2.2.23 Yetkinlik

Beklenen sonuçları elde edebilmek için bilgi ve becerileri uygulayabilme yetisini ifade eder.

2.2.24 Dokümanite Edilmiş Bilgi

Kuruluş tarafından kontrol edilmesi ve sürdürülmesi gereken bilgi ve bu bilginin yer aldığı ortamı ifade eder. Dokümanite edilmiş bilgi herhangi bir formatta ve araçta ve herhangi bir kaynakta olabilir. Dokümanite edilmiş bilgiden aşağıdakiler anlaşılabilir:

- a) İlgili prosesleri içeren yönetim sistemi
- b) Kuruluşun çalışabilmesi için oluşturulan bilgiler (dokümantasyon);
- c) Elde edilen sonuçlara ait kanıt (kayıtlar).

2.2.25 Proses

Girdileri çıktılara dönüştüren birbiriyle ilişkili veya etkileşim halinde olan faaliyetler dizisini ifade eder.

2.2.26 Prosedür

Bir faaliyeti veya bir süreci gerçekleştirmek için belirtilen yolu ifade eder. Prosedürler dokümanite edilebilir veya edilmeyebilir.

2.2.27 Performans

Ölçülebilir sonuçları ifade eder. Performans nicel veya nitel bulgulara ilişkin olabilir. Sonuçlar, nicel veya nitel yöntemlerle belirlenebilir. Performans faaliyetlerin, proseslerin, ürünlerin (hizmetler dahil), sistemlerin veya kuruluşların yönetimine ilişkin olabilir.

2.2.28 İş Sağlığı Ve Güvenliği Performansı (İSG Performansı)

Çalışanların yaralanmasını ve sağlığının bozulmasını önlemenin ve iş yerlerinin sağlıklı ve güvenli olmasını sağlamanın etkililiğine ilişkin performansı ifade eder.

2.2.29 Dışarı Yaptırmak

Bir kuruluşun proses veya işlevinin bir kısmının harici bir kuruluş tarafından yapılmasını öngören bir anlaşma yapmaktır. Dışarı yaptırılan işlev veya proses kapsam dahilinde olsa dahi, harici kuruluş yönetim sistemi kapsamının dışındadır.

2.2.30 İzleme

Bir sistem, proses veya faaliyetin durumunu tayin etmeyi ifade eder. Durumu belirlemek için, kontrol, gözetleme veya önemli gözleme ihtiyaç olabilir.

2.2.31 Ölçüm

Bir değeri tayin etme sürecini ifade eder.

2.2.32 Tetkik

Tetkik ölçütlerinin ne kadar karşılandığını belirlemek üzere tetkik kanıtları elde etmek ve nesnel bir şekilde değerlendirmek için sistematik, bağımsız ve belgelenmiş prosesi ifade eder. Tetkik, iç tetkik (birinci taraf) veya harici tetkik (ikinci taraf veya üçüncü taraf olabilir ve birleşik tetkik (iki veya daha fazla disiplinin bir arada kullanılması) olabilir. İç tetkik kuruluşun kendisi tarafından veya kuruluş adına harici bir taraf tarafından yapılır.

2.2.33 Uygunluk

Bir şartın karşılanmasını ifade eder.

2.2.34 Uygunsuzluk

Bir şartın karşılanmaması ifade eder. Uygunsuzluk, bu dokümanda yer alan şartlara ve kuruluşun kendisi için oluşturduğu ilave İSG yönetim sistemi şartlarına ilişkin bir kavramdır. Uygunsuzlukların bu dokümanda yer alan şartlar ve kuruluşun kendisi için oluşturduğu ilave İSG yönetim sistemi şartları ile ilişkisine açıklık getirmek üzere eklenmiştir.

2.2.35 Olay

İşten kaynaklanan veya iş esnasında meydana gelen, yaralanma veya sağlığın bozulmasına yol açabilecek veya yol açan durumları ifade eder. Yaralanma ve sağlığın bozulmasının meydana geldiği bir olay bazen “kaza” olarak da adlandırılmaktadır. Herhangi bir yaralanma veya sağlığın bozulması durumunun meydana gelmediği ancak bu potansiyele sahip bir olay “ramak kala”, “hafif atlatma” veya “tehlikeyle burun buruna” şeklinde adlandırılabilir. Bir olaya ilişkin bir veya daha fazla

uygunsuzluk olabilmesine karşın, hiçbir uygunsuzluk olmadığında da olay meydana gelebilir.

2.2.36 Düzeltici Faaliyet

Bir uygunsuzluğun veya bir olayın nedenini/nedenlerini ortadan kaldırmak ve tekrar meydana gelmesini önlemek için gerçekleştirilen faaliyeti ifade eder. Olaylar iş sağlığı ve güvenliğinde anahtar bir etmen olduğundan, “olay” terimine yapılan atfı da kapsayacak şekilde değiştirilmiştir, yine de bunları çözmek için gerekli faaliyetleri uygunsuzlukları gidermek için gerçekleştirilmesi gereken faaliyetlerle aynıdır.

2.2.37 Sürekli İyileştirme

Performansı arttırmak için gerçekleştirilen kesintisiz faaliyetleri ifade eder. Performansın artırılması, İSG politikası ve İSG hedefleri ile tutarlı İSG performansı genelinde iyileşme sağlayabilmek amacıyla İSG yönetim sisteminin kullanımına ilişkindir. Sürekli kavramı, devamlı anlamına gelmez, yani faaliyetlerin her alanda aynı anda gerçekleştirilmesi gerekmez. “Performans” teriminin İSG yönetim sistemi bağlamındaki anlamına açıklık getirmek üzere eklenmiştir; “sürekli” kavramının anlamına açıklık getirmek üzere eklenmiştir.

2.2.38 Planla-uygula-kontrol et-önlem al çevrimi

Bu standartta uygulanan İSG yönetim sistemi yaklaşımı Planla-Uygula-Kontrol et-Önlem al (PUKÖ) anlayışı üzerine kurulmuştur.

(PUKÖ) anlayışı kuruluşlar tarafından devamlı ilerlemeyi sağlamak için kullanılan yinelenmeli bir prosestir. Bu proses bir yönetim sistemine ve onun her bir ögesine aşağıdaki gibi uygulanabilir:

- a) Planla: İSG riskleri ve İSG fırsatları ile diğer riskler ve diğer fırsatları değerlendir ve saptı, kuruluşun İSG politikasına uygun şekilde sonuçlar almayı sağlayacak İSG hedeflerini ve gerekli prosesleri belirleme;
- b) Uygula: Planlandığı şekilde prosesleri uygula;
- c) Kontrol et: İSG politikası ve İSG hedeflerine göre faaliyet ve prosesleri izle ve ölç ve sonuçları raporla;
- d) Önlem al: Beklenen sonuçlara ulaşmak üzere İSG performansını devamlı iyileştirmek için gerekli önlemleri al.

Şekil 1. PUKÖ Döngüsü

2.3 Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi

İş sağlığı ve güvenliği adına Osmanlı döneminde ele alınan en önemli gelişme 1865 senesinde yapılan “Dilaver Paşa Nizamnamesi” olmuştur. Madenlerde hekim bulundurulması zorunluluğunun yanında madenlerdeki iş koşulları için bazı geliştirme önerileri getirilmiştir. İş sağlığı ve güvenliği hakkında “Dilaver Paşa Nizamnamesi”nden şimdiye kadar hazırlanan çalışmalarda sürekli çözüm olarak hukuksal yöntemlerin tercih edildiği gözlemlenmiştir. (Ünsar, 2003).

“Maadin Nizamnamesi” tarafından 1869 senesinde iş kazalarını engellemek için işverenin çeşitli önleyici faaliyetlerde bulunmasına zorunluluk getirilmiştir. Hatta iş kazası olması durumunda çalışanın ailesine miktarı hukuki olarak tespit edilecek tazminatlar verilmesi ve kazanın işin kötü yönetilmesinden dolayı oluşması belirlenirse, işverenin maddi cezalarla karşılaşmasının altı çizilmiştir. Bununla birlikte madenlerde eczane ve hekim olması mecburi kılınmış ve çalışma mecburiyeti ortadan kalkmıştır. (Deniz, 2018).

Cumhuriyet tarihimize geldiğimizde ilk ciddi çalışmalar 1921 yıllarına uzanmaktadır. Ülkemizde 1920’li yıllarda kömürün öncelikli enerji kaynağımız olmasından ve kömür madenlerinin büyük işletmelerin başında gelmesinden dolayı ilk kanuni çalışmalar Ereğli ve Zonguldak Kömür İşletmelerinde bulunan işçiler için oluşturulmuştur. 1921 senesinde iş şartlarının düzeltilmesi hedefiyle “Zonguldak ve Ereğli Havzası Fahmiyesinde Mevcut Kömür Tozlarının Amele Menafii Umumiyesine Furuhtuna Dair Yasa” yapılmıştır. 10 Eylül 1921 tarihinde “Zonguldak ve Ereğli Havzası Fahmiyesinde Mevcut Kömür Tozlarının Amele Menafii Umumiyesine Furuhtuna Dair Yasa” ile aynı zamanda yürürlükte olan bir diğer hukuki

düzenlemede Ereğli ve Zonguldak Kömür İşletmelerinde olmak üzere “Ereğli Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Yasa” olmuştur. Yasanın çıkmasıyla kömür madenlerindeki işçilerin iş şartlarından ötürü bir hastalığa yakalanması veya iş kazası geçirmesinden kaynaklanacak maddi yükümlülüklerinin karşılanması ve bunun işçilerden tanzim edilmemesi amaçlanmıştır. (Çiçek ve Öçal, 2016).

Madenlerde 18 yaşını doldurmamış bireylerin işçi olarak alınması “Ereğli Havza-i Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanun” oluşturulmasıyla yasaklanmış, günlük iş saati 8 saat olarak belirlenmiş, 8 saatin aşılması durumunda işveren, çalışanın onayı ve rızası olmadan çalıştıramayacağını ve ortak karar oluşması halinde işveren işçiye çift kat gündelik vereceğini açıkça kabul etmiştir. Gelişmeler neticesinde 1924 yılında “Hafta Tatili Kanunu”, 1925 yılında “Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun” yürürlüğe girmiştir. 1926 senesinde “Borçlar Kanunu” ile iş sahipleri, işletmelerinde işçilerin başına gelen meslek hastalıkları veya iş kazaları durumunda yasal sorumlu haline gelmiştir. 1936 tarihinde çıkarılan Türkiye Cumhuriyeti döneminin ilk iş kanunu “3008 sayılı İş Kanunu” olmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği alanında “3008 sayılı İş Kanunu” ile, iş şartlarının geliştirilmesi hakkında birden fazla tüzük oluşturulmuştur. (Çiçek ve Öçal, 2016).

İSG’yi doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren düzenlemeler şu şekilde sıralanabilir: (Acar, 2019).

- Borçlar Kanunu (1926)
 - Umumi Hıfzısıhha Kanunu (1930)
 - ILO’ya üyelik (1932)
 - 3008 Sayılı İş Kanunu (1936)
 - İş Sigortaları Kurumu Kanunu (1945)
 - Çalışma Bakanlığı kurulması (1946)
 - WHO’ya üyelik (1949)
 - Sosyal Sigortalar Kanunu (1964)
 - 1475 Sayılı İş Kanunu (1971)
 - Sosyal Sigortalar Kanunu (2003)
 - 4857 Sayılı İş Kanunu (2003)
 - 4959 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu (2003)
 - 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (2006)
 - 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (2012)
- “4857 sayılı İş Kanunu” içerisindeki beşinci bölüm, İş Sağlığı ve Güvenliği olarak

belirlenmiş ve 77. maddeden 90. maddeye kadar olan 13 maddelik bölüm, 30 Haziran 2012 tarihli “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” olarak Resmî Gazete’ de yürürlüğe girmesinden sonra “4857 sayılı İş Kanunu” içerisinden kaldırılmıştır. Türkiye’ de iş sağlığı ve güvenliği adına en geniş kanun olan “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” 30 Haziran 2012 tarihinde yayınlanan Resmî Gazete ile hayatımıza girmiştir. Bu kanun ile devlet, çalışan ve işverene sorumluluklar yüklemiştir. (Acar, 2019).

2.3.1. ILO Üyelik Süreci

ILO (International Labour Organization - Uluslararası Çalışma Örgütü) Versailles Barış Antlaşması ile 1919 yılında kurulmuştur.

185 ülke ILO’ya üyedir. ILO Ana Sözleşmesinden doğan yükümlülükleri kabul ettiklerini bildirmeleri halinde Birleşmiş Milletler (BM) Teşkilatına üye olan ülkeler üye olabilmektedirler. ILO Genel Konferansı kararıyla Birleşmiş Milletlere üye olmayan bir ülke üyeliğe kabul edilmektedir. ILO Genel Müdürü’ne yapılacak bir bildirimle üyelikten çıkma mümkün olabilmektedir.

İsviçre’nin Cenevre Kenti’nde merkezi bulunan ILO her sene Haziran’da uygulanan ve yürütme organı niteliği taşıyan Yönetim Kurulu, karar alma kısmını üstlenen Uluslararası Çalışma Konferansı ve Teşkilatın sekreteryasını sağlayan Uluslararası Çalışma Bürosu’ndan meydana gelmektedir. Her bir üyenin 1 İşçi, 1 İşveren ve 2 Hükümet temsilcisiyle Uluslararası Çalışma Konferansı oluşmaktadır. Konferans gündemindeki konulara bakıldığında temsilcilere teknik danışmanlar refakat etmektedir. Uluslararası Çalışma Konferansı, iş hayatındaki güncel problemleri tartışmaktadır. Sözleşme ve Tavsiye Kararlarından meydana gelen uluslararası iş standartlarını belirler ve bu belirlenen standartların üyelerde uygulanmasını kontrol eder. Konferans, üyelerin desteğiyle finanse edilen iki senelik ILO bütçesini kabul etmektedir. Ayrıca ILO faaliyet programını ve üç senede bir Yönetim Kurulu üyelerini belirler. Konferans faaliyetleri belirlenen Komiteler ile yürütülmektedir.

ILO’nun yürütme organı yönetim kuruludur. Teşkilatın tüm hareketlerini belirleyen bir konumda olan yönetim kurulu, konferans gibi üçlü bir yapısı bulunmaktadır. Yılda üç kez yönetim kurulu toplanmakta ve 14 işçi, 14 işveren ve 28 Hükümet üyesi olmak üzere toplam 56 üyeden meydana gelmektedir. ILO aynı zamanda belirli endüstriyel kısımları içine alan üçlü yapıda teknik ve sektörel topluluklar belirlemekte, teknik ve bölgesel konferanslar tertip etmektedir. Ayrıca ILO bünyesinde bir İdare Mahkemesi, İtalya’nın Torino şehrinde faaliyet gösteren Eğitim

Merkezi ve Araştırma Merkezi bulunmaktadır. Evrensel ve asgari uluslararası standartlar belirlenmesine istinaden üye ülkelerin yaşam ve iş koşullarının iyileştirilmesi ILO'nun temel amacıdır. Standartlar uluslararası iş sözleşmeleri ve tavsiye kararları niteliğinde oluşmaktadır. ILO'nun oluşmasından bu yıllara kadar 202 Tavsiye Kararı ve 189 Sözleşme onaylanmıştır. Uygun şartlarda onaylanması durumunda sözleşmeler ülkeler nezdinde uyulması gereken bir duruma gelmektedir.

Tavsiye kararlarında onaylama söz konusu olmamaktadır. Tavsiye kararlarında bulunan metinler Sözleşmeyi tamamlayıcı veya ilkelere yol gösterici niteliktedir. Üye ülkelerin belirli aralıklarla ILO'ya gönderdiği raporlar onaylanan sözleşmeler, uygulamalar ve ulusal yönetmeliklere dayanmaktadır. Raporlara dayanan denetleme sistemi doğrultusunda başta Uzmanlar Komitesi tarafından belirli aralıklarla rapor halinde Konferansa bildirilmekte ve incelenmektedir. Konferansta yapılandırılan Aplikasyon Komitesi, bu raporda yer almakta olan uluslardan bir bölümünü Komite'de sözlü savunma yapmaya çağırmaktadır. Söz konusu ulusun Aplikasyon Komitesi'nde yaptığı savunma ve bunu takip eden tartışmalar ve Komite kararı Konferans raporunda bulunmaktadır. Kayda değer ayrılıkların bulunması durumunda ilgili uluslardaki hale "özel paragraf" belirtilerek vurgulanmaktadır. Şikayetlere dayalı denetim yöntemine göre şikayetin konusu, konuya ilgili Sözleşmeye göre Sendikal Özlükler Komitesi'nde kontrol edilmekte veya Yönetim Kurulu içerisinde belirlenen üçlü yapıda incelenmektedir.

Türkiye ile ILO arasındaki ilişkiler 1927 yılına dayanmaktadır. Türkiye, Milletler Cemiyeti üyesi olmadığından dolayı o senelerde ILO ile yapılan çalışmalara gözlemci olarak iştirak etmiştir. Milletler Cemiyeti'ne 1932 senesinde üyelikten sonra ILO üyeliğini hak etmiştir. O zamandan itibaren Türkiye, ILO çalışmalarında üye ülke olarak katılım sağlamıştır. ILO Yönetim Kurulu'nda 1948-1951, 1954-1957 ve son olarak 1996-1999 dönemlerinde Asil Üye, 1975-1978, 1987-1990 ve 2002-2005 dönemlerinde de "Yardımcı Üye" olarak katkı sağlamıştır. BM'nin bütçe değerlendirme esaslarına göre üye ülkelerin ILO bütçesine katkı payları belirlenmekte olup Türkiye'nin 2014 – 2015 yıllarındaki katkı payı ILO bütçesinin %1.329 oranındadır.

Ülkemiz ulusal mevzuatına, içinde temel çalışma haklarına ilişkin 8 sözleşmenin de olduğu 56 sözleşmeyi onaylayarak mevzuatları arasına eklemiştir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından ILO sözleşme ve tavsiye kararlarının, iki yıl devam eden konferans çalışmaları sırasında kabulü ve yazılması sürecine ayrıca ülke

mevzuatı hakkında bilgilendirme metinleri oluşturulması ve konferans görüşmeleri öncesinde soru belgelerinin cevaplandırılması konusunda katkılarda bulunmaktadır. ILO ana sözleşmenin 19'uncu maddesi gereğince sözleşme ve tavsiye kararlarının konferans kabulü sonrası T.B.M.M'ye bilgilendirme yapılmakta ve bu bilgilendirmeler ile ilgili ILO'ya rapor göndermektedir. ILO'ya belirli periyotlar içerisinde onaylanan her sözleşme hakkında ulusal uygulama raporları hazırlanmaktadır. Ayrıca ILO'ya, Uzmanlar Komitesi'nin olağan rapor dönemi ve eleştirileri haricinde yıllık rapor talepleri gereği her sene çok sayıda sözleşme hakkında rapor hazırlanarak gönderilmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından Türkiye aleyhine ILO'ya bildirilen şikayetlere karşı savunma yazıları da oluşturulmaktadır.

ILO'nun Ankara'da 12.09.2001 tarihinde açılışı yapılan "Enformasyon Merkezi"nin hizmete geçmesiyle ILO ile Türkiye arasındaki ilişkiler yeni bir ivme kazanmıştır. Sosyal tarafların ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın destekleriyle inşaatı yapılan merkez aynı zamanda ILO'nun Türkiye temsilciliğini de barındırarak çok amaçlı kullanılmaktadır. (ÇSGB,2014)

Tablo 1. Türkiye Tarafından Kabul Edilen ILO Sözleşmeleri (Kaynak: ÇSGB,2014)

No	Sözleşme Adı	Onay Tarihi
C 2	İşsizlik Sözleşmesi	14.07.1950
C 11	Örgütlenme Özgürlüğü (Tarım) Sözleşmesi	29.03.1961
C 14	Haftalık Dinlenme (Sanayi) Sözleşmesi	27.12.1946
C 15	Asgari Yaş (Trımciler ve Ateşçiler) Sözleşmesi*	29.09.1959
C 26	Asgari Ücret Belirleme Yöntemi Sözleşmesi	29.01.1975
C 29	Zorla Çalıştırma Sözleşmesi	30.10.1998
C 34	Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi**	27.12.1946
C 42	İşçinin Tazmini (Meslek Hastalıkları) Sözleşmesi (Revize)	27.12.1946
C 45	Yeraltı İşleri (Kadınlar) Sözleşmesi	21.04.1938
C 53	Ticaret Gemilerinde Çalışan Kaptanlar ve Gemi Zabitlerinin Meslekî Yeterliliklerinin Asgari İcaplarına İlişkin Sözleşme	22.04.2005
C 55	Gemi adamlarının Hastalanması, Yaralanması ya da Ölümü Halinde Armatörün Sorumluluğuna İlişkin Sözleşme	17.03.2005
C 58	Asgari Yaş (Deniz) Sözleşmesi (Revize)*	29.09.1959
C 59	Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesi (Revize)*	12.07.1993
C 68	Gemilerde Mürettebat İçin İaşe ve Yemek Hizmetlerine İlişkin Sözleşme	17.03.2005

Tablo 1 (Devam)

No	Sözleşme Adı	Onay Tarihi
C 69	Gemi Aşçılarının Mesleki Ehliyet Diplomalarına İlişkin Sözleşme	17.03.2005
C 73	Gemi adamlarının Sağlık Muayenesine İlişkin Sözleşme	17.03.2005
C 77	Gençlerin Tıbbi Muayenesi (Sanayi) Sözleşmesi	02.11.1984
C 80	Son Maddelerin Revizyonu Sözleşmesi	13.07.1949
C 81	İş Teftişi Sözleşmesi	05.03.1951
C 87	Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi	12.07.1993
C 88	İş ve İşçi Bulma Servisi Kurulması Sözleşmesi	14.07.1950
C 92	Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin Sözleşme	17.03.2005
C 94	Çalışma Şartları (Kamu Sözleşmeleri) Sözleşmesi	29.03.1961
C 95	Ücretlerin Korunması Sözleşmesi	29.03.1961
C 96	Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi (Revize)	23.01.1952
C 98	Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi	23.01.1952
C 99	Asgari Ücret Tespit Mekanizması (Tarım) Sözleşmesi	23.06.1970
C 100	Eşit Ücret Sözleşmesi	19.07.1967
C 102	Sosyal Güvenlik (Asgari Standartlar) Sözleşmesi	29.01.1975
C 105	Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi	29.03.1961
C 108	Gemi adamları Ulusal Kimlik Katlarına İlişkin Sözleşme	07.02.2005
C 111	Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi	19.07.1967
C 115	Radyasyondan Korunma Sözleşmesi	15.11.1968
C 116	Son Maddelerin Revizyonu Sözleşmesi	02.09.1968
C 118	Muamele Eşitliği (Sosyal Güvenlik) Sözleşmesi	25.06.1974
C 119	Makinaların Korunma Tertibatı ile Teçhizi Sözleşmesi	13.11.1967
C 122	İstihdam Politikası Sözleşmesi	13.12.1977
C 123	Asgari Yaş (Yeraltı İşleri) Sözleşmesi	08.12.1992
C 127	Azami Ağırlık Sözleşmesi	13.11.1975
C 133	Mürettebatın Gemide Barındırılmasına İlişkin Sözleşme (İlave Hükümler)	17.03.2005
C 134	İş Kazalarının Önlenmesine (Gemi adamları) İlişkin Sözleşme	17.03.2005
C 135	İşçi Temsilcileri Sözleşmesi	12.07.1993
C 138	Asgari Yaş Sözleşmesi	30.10.1998
C 142	İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Sözleşmesi	12.07.1993
C 144	Üçlü Danışma (Uluslararası Çalışma Standartları) Sözleşmesi	12.07.1993
C 146	Gemi adamlarının Yıllık Ücretli İznine İlişkin Sözleşme	28.07.2005
C 151	Çalışma İlişkileri (Kamu Hizmeti) Sözleşmesi	12.07.1993
C 152	Liman İşlerinde Sağlık ve Güvenliğe İlişkin Sözleşme	17.03.2005
C 153	Karayolları Taşımacılığında Çalışma Saatleri ve Dinlenme Sürelerine İlişkin Sözleşme	17.03.2005

Tablo 1 (Devam)

No	Sözleşme Adı	Onay Tarihi
C 155	İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme	22.04.2005
C 158	Hizmet İlişkinine Son Verilmesi Sözleşmesi	04.01.1995
C 159	Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdam (Sakatlar) Sözleşmesi	26.06.2000
C 161	Sağlık Hizmetlerine İlişkin Sözleşme	22.04.2005
C 164	Gemi adamlarının Sağlığının Korunması ve Tıbbi Bakımına İlişkin Sözleşme	17.03.2005
C 166	Gemi adamlarının Ülkelerine Geri Gönderilmesine İlişkin Sözleşme	17.03.2005
C 182	En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi	02.08.2001

* 30.10.1998 tarihinde fesh olmuştur.

** 23.01.1952 tarihinde fesh olmuştur.

2.3.2. Türkiye'nin WHO Üyeliği

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ya ait Anayasa'da yer alan temel amaç "Tüm insanların mümkün olan en yüksek sağlık düzeyine ulaşmaları" olmakla birlikte amacını gerçekleştirmek için uluslararası sağlık çalışmalarının eşgüdümü ve yönetimini sağlamaktır.

Tablo 2 Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Hakkında Bilgi (Kaynak: T.C. Dışişleri Bakanlığı 2022)

Kuruluş Tarihi	Merkezi	Genel Direktörü
7 Nisan 1948	İsviçre, Cenevre	Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus (Etiyopya)

New York'ta 19-22 Temmuz 1946 tarihlerinde tertiplenen Uluslararası Sağlık Konferansı'nda Birleşmiş Milletler'e üye 51 ülke temsilcisi ile ILO, OIHP, UNESCO, FAO, Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu, Pan Amerikan Sağlık Teşkilatı (PAHO), Rockefeller Vakfı Temsilcileri ve Kızılhaç WHO Anayasasını meydana getirmiştir. Dünya Sağlık Teşkilatı'nın Anayasa düzenleme ve kuruluş çalışmalarına Türkiye'de iştirak etmiştir. 22 Temmuz 1946 tarihinde Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 61 ülke temsilcisi tarafından Dünya Sağlık Teşkilatı Anayasası imzalanmıştır. 26 ülkenin Anayasayı onayı sonrasında Dünya Sağlık Teşkilatı 7.04.1948 tarihinde resmen kurulmuştur. Dünya Sağlık Teşkilatı'nın ana organlarını İcra Kurulu ve Sekreteryası ve Dünya Sağlık Asamblesi oluşturmaktadır.

Her yılın Mayıs ayında Cenevre kentinde Dünya Sağlık Asamblesi tertip

edilmektedir. Türkiye Dünya Sağlık Asamblesi'ne, yetkilendirdiği temsilci veya Sağlık Bakanımız başkanlığında bir heyetle katılım göstermektedir. Dünya Sağlık Teşkilatı Türkiye'de Avrupa Bölge Ofisi ile birlikte faaliyetlerini yürütmektedir. Dünya genelinde 6 bölge ofisine sahiptir.

9.06.1949 tarih ve 5062 sayılı Kanunla Dünya Sağlık Örgütü Anayasasını onaylayarak Türkiye resmen üye olarak teşkilatta yer almıştır.

Sağlık alanındaki ilişkilerini daha da geliştirmek amacıyla ülkemiz üyelik sonrası Birleşmiş Milletler'e ve Dünya Sağlık Teşkilatı'na bağlı diğer kuruluşlarla 19.10.1950 tarih ve 6666 Sayılı Kanun'da onaylanan "Teknik Yardım Anlaşması" ile bir çok sağlık projelerini başlatmıştır. Türkiye ile Dünya Sağlık Teşkilatı ilişki ve koordinasyonu, "İki Yıllık İşbirliği Anlaşmaları" ile yürütülmektedir.

Türkiye'de Dünya Sağlık Teşkilatı'nın İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlılık Coğrafi Ayrık Ofisi (İstanbul), Saha Ofisi (Gaziantep) ve Ülke Ofisi (Ankara) olmak üzere 3 adet temsilciliği bulunmaktadır. (T.C. Dışişleri Bakanlığı 2022)

2.4 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa Göre Tehlike Sınıflarının Belirlenmesi

2.4.1. Tehlike Sınıfı

Mesleklere göre belirlenen tehlike sınıfı kanunda "İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubu" şeklinde yer almaktadır. (6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 2012).

İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri, yapılan işin tehlike sınıfına uygun olarak değerlendirilmektedir. Az tehlikeli, tehlike ve çok tehlikeli olarak üç grupta tanımlanmıştır. Tehlike sınıfı, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin yenilenmesini ve adam/saat miktarını, iş sağlığı ve güvenliği hizmetinin tedarik edilmesi yöntemini ve risk analizinin ne kadar zamanda tekrarlanacağı v.b. iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerini belirlemektedir. Tehlike sınıflarının belirlenmesinde ekonomik faaliyet sınıflaması (NACE) belirleyicidir. (Ustaoglu, 2020).

2.4.2. NACE kodu

NACE (altılı faaliyet), "Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması" şeklinde isimlendirilmiştir. NACE kodlamasında meslek kollarına göre işletmeye altı haneli bir kod belirlenir. Belirlenme amacı Avrupa ülkelerinde çalışma

alanları hakkında istatistiki verilerin oluşturulması hakkında bir bilgi kaynağı oluşturmaktadır. (İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği, 2012).

NACE kodu prensipler ve açıklayıcı bilgilerden oluşan hiyerarşik bir yapıya sahiptir. Oluşturulma basamakları aşağıdaki gibidir: (Öztürk, 2018).

- Alfabetik bir kodla tanımlanan başlıkları olan ilk basamak (kısımlar),
- İki basamaklı bir sayısal kodla tanımlanan başlıkları olan ikinci basamak (bölümler),
- Üç basamaklı bir sayısal kodla tanımlanan başlıkları olan üçüncü basamak (gruplar),
- Dört basamaklı sayısal bir kodla tanımlanan başlıkları olan dördüncü basamak (sınıflar),
- Altı basamaklı sayısal bir kodla tanımlanan başlıkları olan beşinci basamak (faaliyetler).

28.25.01	Sanayi tipi soğutucu ve dondurucu donanımları ile ısı pompalarının imalatı (camekanlı, tezgahlı veya mobilya tipi soğutucular, kondenserleri ısı değiştiricisi fonksiyonu gören kompresörlü üniteler vb.)	Tehlikeli
28.25.02	Sanayi tipi fan ve vantilatörlerin imalatı (çatı havalandırma pervaneleri dahil)	Tehlikeli
28.25.03	İklimlendirme cihazlarının (klimalar) imalatı (motorlu taşıtlarda kullanılanlar dahil)	Tehlikeli
28.25.04	Isı değiştirici birimlerin (eşanjörler), hava veya diğer gazların sıvılaştırılmasında kullanılan makinelerin ve hava/gazların filtrelenmesi ve arıtılması için kullanılan makine ve cihazların imalatı	Tehlikeli
28.29	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makinelerin imalatı	
28.29.01	Petrol rafinerileri, kimya sanayi, içecek sanayi vb. için damıtma ve rektifiye donanımları imalatı	Tehlikeli
28.29.02	Gaz jeneratörleri, su gazı jeneratörleri, asetilen gazı jeneratörleri ve benzerlerinin imalatı	Tehlikeli
28.29.03	Şişeleri veya diğer muhafaza kaplarını temizleme ve kurutma makineleri imalatı (kavanoz, bidon, fiçi, kutu vb.)	Tehlikeli

Şekil 2. Örnek NACE Kodu listesi

BÖLÜM 3: TS ISO 45001:2018 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ STANDARDI

3.1 Standardın Tarihsel Gelişim

ISO 9001 serisi standartlar 1994 tarihinde yayınlanmış olup; hizmet ve ürünleri kapsamakta, güvenlik ve sağlık kavramlarına yer vermemekteydi. Bu kavramlar için, 1996 tarihinde İngiltere’de, “BS 8800 Mesleki Sağlık ve Güvenlik Yönetim Sistem Rehberi” oluşturulmuştu. Rehber in eksiklikleri çoktu ve daha çok tavsiye niteliği taşımaktaydı. Bundan dolayı başka standartlar oluşturulurken, “NPR 5001 Teknik Not” 1997 tarihinde ortaya çıkmıştır. Doküman, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri (İSGYS) hakkında eksik olsa da önemli bir yer tutmaktaydı. Ulusların ortak bir standart oluşturma talepleri ve çağrısı sonrasında, İngiliz Standartları Enstitüsü bünyesinde kurulan HS-1 Teknik Komitesi bir çalışma hazırladı. Hazırlanan bu çalışmada; NPR 5001 Teknik Not, BS 8800 Mesleki Sağlık ve Güvenlik Yönetim Sistem Rehberi, ISO 14001-Çevre Yönetim Sistemi Standardı, ISO 9001-Kalite Yönetim Sistemi Standardı ve UNE, BSI, PCQI, SGS, NSAI, vb. kuruluşların oluşturduğu İSGYS’ne dair rehberler incelendi. Sonuçta, 1999 yılı Nisan ayında; “OHSAS 18001:1999” (İSGYS standardı) ve 2000 yılı Kasım ayında; “OHSAS 18002:2000” (OHSAS 18001’in işletme içi uygulamayı anlatan bir rehber niteliğindedir.) yayınlandı. TSE tarafından bu standart ülkemizde 2001 yılında kabulüyle birlikte; “TS (OHSAS) 18001- İSGYS” standardı şeklinde çıkarılmıştır. Diğer standartlarla uygunluk, kapsamını açık hale getirmek ve tanımları ele alıp yenileme amacıyla OHSAS 18001:1999 revizyona uğramış ve revize edilmiş hali olarak “BS OHSAS 18001:2007 İSGYS” standardı şeklinde İngiltere’de çıkarılmıştır. (Serin ve Çuhadar, 2015).

İşçilerin meslek hastalığı ve iş kazasına uğramamaları için, İSG hakkında ülkelerin uyarılama yöntemini benimsemesi, yeni standartlar ve yeni yönetmelik oluşumuna katkılar sağlamıştır. ISO 9001:2008 Kalite yönetim sistemi standardı yenilenip; ISO 9001:2015 ve ISO 14001:2007 çevre kalite yönetim sistemi revize olup; ISO 14001:2015 olmasıyla rehber olduğu konular artmıştır. OHSAS 18001:2007’ nin mevcut yönetmelikler ile birlikte kullanımı yetersiz bir hal almıştır. (Gümüş, 2021).

ISO 45001, ISO’da 2013 yılının Ekim ayında önerilmiştir. ISO / PC 283 komitesi 2013 senesinde oluşturulmuş, standart oluşturma sürecinde direkt sorumlu olmuştur.

Standardı oluşturmaya en az 70 ülke katkı sağlamıştır. Komite ve hazırlık çalışmaları Aralık 2015'e kadar sürmüştür. 2015 yılından 2017 yılına kadar, birinci çalışma ISO üyelerinden yeterince kabul görmemiş ve kabul gören, son taslak haline getirilen ikinci çalışma da revizyona uğramıştır. En son yapılan oylama sonrası, standart Fransa, Hindistan, İspanya ve Türkiye'den 62 oy, dokuz çekimser ve dört oy aldı. Nihai olarak ISO 45001 standardı 12 Mart 2018'de yayınlanmıştır. (Topuz, 2020).

TSE'nin 2018 yılının Nisan ayında standardın kabul görmesiyle birlikte ülkemizde belgelendirme ve denetimler yapılmaya başlanmıştır. OHSAS 18001 belgesine sahip tüm iş yerleri ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi'ne geçiş yapması gerekmiştir. (Çakmak, 2019).

İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ISO 45001, dünyanın ilk iş sağlığı ve güvenliği kapsamındaki ISO standardı olup, iş yerlerinin işçilerin sağlıklı ve güvenli bir iş alanında bulunmalarını, iş kazalarının oluşmasını engellemelerini, meslek hastalıkları, can kayıpları ve yaralanmaları engellemelerini ve İSG verimliliğini devamlı bir şekilde geliştirmelerine fayda sağlayacak bir rehber niteliğindedir. (Çakmak, 2019).

3.2 TS ISO 45001 Temel Öğeleri ve Maddeleri

Sürekliliği sağlanabilen bir İSGYS oluşturmak zor bir iştir. Sistemin belli zaman aralıkları içerisinde kontrol edilebilir ve denetlenebilir olması beklenmektedir. Bir diğer konu ise çalışanların ve üst yönetimin arasında etkin bir iletişim olması gerekmektedir. Sistemin işlemesi açısından taraflar arasında iyi bir iletişim kurulmalıdır. (Çakmak, 2019).

ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Kalite Yönetim Sistemi Standardı Annex SL yapısına uygun oluşturulmuş yani yüksek seviye yapı (High Level Structure) oluşturulmuş bir standarttır. ISO organizasyonu ilerleyen zamanlarda çıkartılmış olan ve çıkarılacak bütün standartları uluslararası yapıya uygun, yüksek seviye yapı Annex SL sistemi ile çıkaracaktır. Şimdiye kadar çıkartılmış olan standartlar hepsinin farklı yapılarda olmasından dolayı entegre bir sistem kurmak zor bir hal alıyordu. ISO organizasyonu bu problemi çözebilmek adına Annex SL'yi geliştirmişlerdir. Bu sistem sayesinde ortak bir yönetim sistemi ve ileride çıkarılacak olan yönetim sistemlerinde uygulanabilirlikleri maksimum seviye çıkacaktır. İlerleyen süreçlerde oluşabilecek anlaşmazlık, karmaşıklık veya yanlış anlaşılmalardan önüne geçeceklerdir. Annex SL yapısı gelecekte çıkarılacak olan tüm yönetim sistemi standartları, ortak terimler ve ortak tanımlar kullanarak oluşturulacaktır. Annex SL yapısı değişmez 10 maddeden oluşmaktadır. ISO 45001 'de Annex SL yapısına uygun şekilde 10 madde

bulunmaktadır. Bu durum göz önüne alındığında ISO 45001 kapsamı aşağıdakiler üzerine kurgulanmıştır. (Çakmak, 2019):

- ISO 45001 İSG kalite yönetim sistemi öğelerinden bir tanesi riskleri kontrol edilerek güvenlik planı oluşturulmasıdır. Ayrıca oluşturulan planı belli zaman aralıklarında doğabilecek tehlikeler düşünülerek güncellemesi ve kontrol etmesi beklenmektedir. Üst yönetim elverişli durumu oluşturabilmek için gerekli bütçeyi ve kaynakları sağlamalıdır. Güvenlik planı işletmenin etkileşimde olduğu tüm öğelere ve işletmenin tümüne duyurulmalıdır.
- İşletmede alınan kararlar, işletme politikaları, yapılan çalışmalar, prosesler gibi tüm faaliyetler belli prosedürler belirlenerek dokümanite edilmelidir. Sürekli iyileştirme için verilen taahhütlerde bu dokümantasyon içerisinde yer almaktadır. Ayrıca üst yönetimin İSG politikası tüm çalışanlara duyurulmalıdır.
- Yönetim sistemi kapsamında çalışanların İSG hakkında eğitim almaları beklenmektedir. Ayrıca işletme ile etkileşim halinde olan etkenlerin ve üçüncü şahısların işyeri kuralları, faaliyetler ve riskleri hakkında bilgilendirilmesi gereklidir. Bu uygulamalar 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca mecburi hale gelmiştir.
- Yönetim sistemi uyarınca işletmenin risk değerlendirmesini yapması ve sürekli iyileştirilebilir bir sistem kurabilmesi için takip mekanizması belirlemesi gereklidir. Böylece belli periyotlarda yönetim sisteminin sürekliliğine dair kayıtlar oluşturabilmekte ve değerlendirme sağlayabilmektedir.
- Yönetim sistemi neticesinde personeller ve birimler belli zaman aralıklarında İSG hakkında kontrol edilmesi gereklidir.
- Yönetim sistemi neticesinde, işletmede bulunan birimlerin İSG ye dair raporlama yapması beklenmektedir. Yönetim sisteminin kurulumu bahsi geçen koşullar çerçevesinde oluşturulabilmektedir. İşletmeler yetkinliği olan kuruluşlardan danışmanlık hizmeti alarak da İSG yönetim sisteminin oluşturulmasını sağlayabilmektedir.

TS ISO 45001:2018 standardı 10 maddeye sahiptir. Maddeler; Kapsam, Atıf yapılan standartlar, Terimler tarifler, Kuruluşun yapısı, Liderlik, Planlama, Destek, Operasyon, Performans değerlendirme, İyileştirme olarak belirlenmiştir.

1. Kapsam; sistem sonuçlarını ve beklentilerini anlatır.

2. Atıf yapılan standartlar; referans aldığı standartları ve ayrıntıları belirtir.

3. Terimler tarifleri; standartta kullanılan terimlerin anlamlarını verir.
4. Kuruluşun yapısı; işletmenin var olma sebebinin anlatıldığı maddedir. Dört alt maddesi bulunmaktadır. İlk alt madde işletmenin ve yapısının anlatıldığı maddedir. İşletme yapısının anlaşılabilmesi için PESTLE (Siyasi, Ekonomik, Sosyal, Teknolojik, Yasal, Çevre Faktörleri) Analizi veya SWOT (Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler) Analizine benzer değerlendirmeler yapılabilir. İkinci alt madde ise sorumluların ihtiyaç ve beklentilerini karşılamasıdır. Diğer alt maddeler yönetim sistemine dair kapsamın tespit edilmesi ve kalite yönetim sistemidir.
5. Liderlik; Dört alt maddeden meydana gelir. Liderlik ve taahhüt, Politika, Organizasyonel görevler, sorumluluklar ve yetkiler ve Çalışanların katılımı
6. Planlama; risk temelli düşünceyi esas alır. Belirlenen ihtiyaçlar ve beklentiler doğrultusunda yapılması gerekenlerin planlanmasını hedeflemektedir. İki alt maddeden oluşur; fırsatların ve risklerin belirlenmesi, hedefler ve hedeflere ulaşmak için planlama yapılması
7. Destek; Planlama sonrası ilgili taraflar ve yönetimden beklenen desteğin karşılanmasıdır. Beş maddeden oluşur; Kaynaklar, Yeterlilik, Farkındalık, İletişim, Dokümanlar edilmiş bilgi.
8. Operasyon; Tüm süreçlerin anlatıldığı alandır. İki maddeden oluşur; Operasyonel planlama ve kontrol ile Acil durum hazırlık ve müdahale. Operasyonel planlama ve kontrol de dört alt maddede toplanmaktadır; Genel, Tehlikeleri ortadan kaldırmak, Değişim yönetimi, Satın alma. Satın Almada kısmı da içerisinde üç maddeye ayrılır; Genel, Yüklenici, Dış kaynak kullanımı.
9. Performans değerlendirme; İşletmenin çıktılarının değerlendirilmesi, izlenmesi, ölçülmesi ve analiz edilmesi süreçlerini ele almaktadır. Yönetim sisteminin sürekliliğinin takip edildiği, etkinliğinin ve yeterliliğinin analiz edilmesi ve geliştirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği maddedir. Üç alt maddeden oluşur; İzleme, ölçme, analiz ve değerlendirme, İç tetkik, Yönetimin gözden geçirmesi. Ölçme, izleme, analiz ve değerlendirme maddesi içerisinde iki alt maddeye ayrılmaktadır; Genel ve Uygunluğun değerlendirilmesi
10. İyileştirme; uygun olmayan durumların belirlenmesi ve uygun olması için yapılması planlanan düzeltici eylemler ile birlikte devamlı geliştirme faaliyetleriyle sistem sürdürülebilir olmaktadır. Üç alt maddeden oluşur; Genel, Uygunsuzluk ve düzeltici faaliyet, Sürekli iyileştirme (Çakmak, 2019).

3.3 TS ISO 45001 KYS Faydaları

İSG Kalite Yönetim Sistemi üst yönetim ve temsilcilerinin liderliğinde sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve uygulanması ile personellerin daha güvenli ve sağlıklı şartlar altında çalışabilmesini amaçlamaktadır. (Yıldız, 2021).

İSG kalite yönetim sisteminin en öncelikli hedefi; çalışma hayatında işçinin sağlığını ve güvenliğini kötü yönde etkisi altına alacak herhangi bir durumu oluşturmayacak halde devamlılığının sağlanmasıdır. İş yerlerinde doğru bir şekilde işletilmesi halinde sağlayacağı katkılardan bazıları şunlardır (Serin ve Çuhadar, 2015);

- İşletmede var olan kalite yönetim sistemleri ile (ISO 9001, ISO 14001 vb.) rahat uyumlaşması.
- İşletmede yaralanma, hastalık, zarar, ölüm, kaza vb. durumların önlenmesi
- İş sağlığı ve güvenliği açısından işletmede uygun çalışma ortamının sağlanması
- İş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerini işletmede sürdürülen diğer uygulamalara uyumlu hale getirerek, kaynakların verimli bir durumda muhafazasının sağlanması
- ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında işletmenin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzularda gösterdiği hassasiyet ve özveri ile prestijinin artırılmasının hedeflenmesi
- İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili süreçlere çalışanların ilgisinin ve katkılarının artırılması,
- İş sebebiyle ortaya çıkacak meslek hastalıkları ve iş kazalarına ait sayıların azaltılması
- Meslek hastalıkları, kazalar, vb. nedenlerle işletmeye zarar verebilecek maddi ve manevi iş gücü kaybının engellenmesi
- Denetim ve kontroller neticesinde ortaya çıkabilecek arıza sürelerinin en aza indirilmesi ve bunun sebep olduğu maddi zararlarda düşmenin sağlanması
- Denetim ve kontroller neticesinde sistemin etkin ve güncel kalmasının sağlanması
- Risk yönetimi ve analizleriyle karşılaşılabilecek iş kazalarını kontrol altında tutulmasının sağlanması
- Meslek hastalıkları ve/veya iş kazaları nedeniyle üretimin yavaşlamasına ve/veya durmasına engel olarak işletme maliyetlerinin en aza indirilmesi
- Patlama, doğal afetler, yangın, makine arızaları gibi işletmeyi tehlikeye düşürecek haller için belirlenen önlemler sayesinde hem ortam hem de çalışan

güvenliğinin oluşturulması

ISO 45001 kalite yönetim sistemini içselleştirerek değerlendirme yapan ve faaliyet gösteren işletmeler; sistemli olarak çalışmalar yaparak aşağıdaki konularda faydalar elde etmektedirler:

- Sürekli iyileştirme faaliyetleri neticesinde olumsuz durumları yanıtlama becerilerinde gelişim,
- Olumsuz durumların oluşturduğu maliyetlerde düşüş,
- Verimlilikte artış,
- Çalışmaların devir oranlarında ve devamsızlıkta azalış,
- Personel motivasyonunda artış,
- Kanunlara, yönetmeliklere uyum,
- İş kazası sonucu oluşan maliyetlerde azalma,
- Sigorta primlerinin maliyetlerinde azalış,
- Operasyon süre kayıpları ve kesinti süreleri veya hatalarından kaynaklı maliyetlerde azalış
- Sağlanan hizmetlerde ve ürün kalitesinde iyileşme
- Pazar payında artış,
- Tüm performanslarda ve finansal açıdan kazanım
- Müşteri karşısında prestij kazanımı ve müşteri sayısında artış,
- İş kazası olması ve/veya artması durumunda medya ve toplum tarafından uygulanan baskılardan uzaklaşma (Serin ve Çuhadar, 2015).

3.4 TS ISO 45001 Sisteminin Uygulanmasında Bazı Farklılıkları

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu “kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.” (6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 2012).

İSG Kalite Yönetim Sistemi orta ve büyük ölçekli işletmeler dahil, kâr amacı gütmeyen kamu kurum ve kuruluşlarında, holdinglerde kurulabilmektedir. (Çakmak, 2019). Sistem, düşük riskli küçük operasyonların yanı sıra yüksek riskli ve büyük karmaşık kuruluşlar tarafından da kullanılabilir. Uygulamalar sektörlerin değişmesine göre farklılıklar göstermektedir. Örneğin, bir üretim tesisi ile hizmet sektöründe faaliyet gösteren bir iş yerinde kullanılacak prosedürler, talimatlar v.b dokümanlar içerik olarak birbirinden farklı hazırlanmaktadır. Üretim tesislerinde kullanılan

tehzizatların çeşitliliği farklılık gösterdiğinden talimatların sayısı hizmet sektöründe faaliyet gösteren bir kuruluşa göre daha fazla olabilir. Ayrıca çalışan sayısının da artması ve faaliyet alanlarının genişlemesi de farklılaşmadaki büyük bir etmendir. Çalışma sahasının boyut olarak büyümesi acil durum eylem planları, afet yönetimi, iş hijyeni, kişisel koruyucu donanım kullanımı gibi konularda ayrıntılı çalışmalar gerektirmektedir. Fakat İSG Kalite Yönetim Sistemi çatısı altında kurulduğu için standarda uygun olarak doküman şablonları hazırlanmaktadır. Sektör fark etmeksizin sistem kurulurken İSG Kalite Yönetim Sistemi'nin tüm maddelerine karşılık gelecek tüm prosedürlerin hazırlanması gerekmektedir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereği kurumların personellerine vermek yükümlülüğünde olduğu eğitimler belirli periyotta yapılmak durumundadır: (Demirel, 2022)

- İşyeri faaliyetleri bakımından çok tehlikeli sınıfına giren işyerlerinde iş ile ilgili eğitimler en az 16 saat olmak zorundadır.
- İşyeri faaliyetleri bakımından tehlikeli sınıfına giren işyerlerinde iş ile ilgili eğitimler en az 12 saat olmak zorundadır.
- İşyeri faaliyetleri bakımından az tehlikeli sınıfına giren işyerlerinde iş ile ilgili eğitimler en az 8 saat olmak zorundadır.

Veriler neticesinde hazırlanacak eğitim prosedürleri, eğitim takvimleri ve kişi başı uygulanacak saatler sektörel ve çalışan sayısına göre farklılık göstermektedir.

Sektörler değiştikçe aynı zamanda risk kavramları da değişim göstermektedir. Hizmet sektöründe faaliyet gösteren bir şirketin üretim tesisine göre karşılaşacağı riskler ve bunların değerlendirilmesi birbirinden ayrı olacaktır. Örneğin; geri dönüşüm tesisleri gibi çok tehlikeli sınıfta bulunan bir iş yerinde karşılaşacağınız riskler masa başında çalışan yapılan işlere göre ciddi farklılıklar göstermektedir. İş sağlığı güvenliği açısından ergonomi, gürültü, titreşim maruziyeti, aydınlatma v.b. etmenler her iş kolunda ayrıca değerlendirildiği için kalite sisteminin kurulumu da bu risklere uygun şekilde hazırlanmalıdır.

TS ISO 45001 Kalite Yönetim Sistemi işletmelerin kuruluşundan çalışanın eğitimine, acil durumlara, iç iletişime, üst yönetimin taahhütleri ve sistemi gözden geçirme gibi tüm işletim organlarına hitap eden bir sistem olduğundan farklı sektördeki işletmelerde temel prosedürler haricinde birden fazla noktada işletmeye göre farklılıklar gösterecektir.

3.5 TS ISO 45001 Belgelendirme Süreci

TÜRKAK tarafından belirli standartlar çerçevesinde verilen kalibrasyon, deney, ürün belgelendirme, sistem belgelendirme, muayene hizmetlerini veren işletmelerin bağımsız kuruluş olarak akredite eden ve yetkilendiren Türkiye’deki tek kurumdur.

Ülkemizde Türk Standartları Enstitüsü (TSE) de kalite yönetim sistemleri belgelendirmeleri de yapmaktadır. Fakat TÜRKAK tarafından akredite edilmiş TSE gibi başka bağımsız kuruluşlar bulunmaktadır. Bu kuruluşlar TÜRKAK resmi internet sitesinde bulunan akredite kuruluş arama motorundan görüntülenebilir. (Gümüş,2021)

AKREDİTE KURULUŞ ARAMA

Kuruluş Adı	Arama Dili
<input type="text"/>	Türkçe
Kuruluş Türü	Ülke
--Seçiniz--	Tümü
Akreditasyon No	Şehir
<input type="text"/>	
Anahtar Kelime	Durum
<input type="text"/>	Tümü
<input type="button" value="Ara"/>	

Şekil 3. TURKAK arama motoru

Akreditasyon Sertifikası Eki (Sayfa 1/1)
Akreditasyon Kapsamı.

 İSG Yönetim Sistemi TS EN ISO/IEC 17021-1	TS ISO 45001:2018 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Belgelendirmesi	
* EA Kodu	Açıklama	
3	Gıda ürünleri, İçecekler ve tütün	
4	Tekstil ve tekstil ürünleri	
8	Yayıncılık şirketleri	
9	Matbaacılık(basımevleri) şirketleri	
12	Kimyasallar, kimyasal ürünler ve lifli ürünler	
14	Kauçuk ve plastik ürünler	
17	Temel metaller ve işlenmiş metal ürünleri	
18	Makine ve teçhizat	

Şekil 4. TS ISO 45001 Sistem Belgelendirme Kapsamı

TS ISO 45001 standardı belgelendirme süreci işletmenin onaylanmış kuruluşa yapacağı müracaat ile başlamaktadır. Seçilen bağımsız kuruluşa yapılan başvuru sonrasında iki taraf için de şartlar uygun ise anlaşma sağlanır. Anlaşma sonrası bağımsız kuruluş denetim ekibi belirleyip öncelikle standardın gerektirdiği dokümanları işletmeden isteyecektir. Bu yüzden işletme belgelendirme kararı aldıktan sonra işletilebilir bir Kalite Yönetim Sistemi kurmuş olması gerekmektedir. Bağımsız kuruluş belge incelemelerini yaptıktan sonra işletme içinde uygun olabilecek bir saha denetimi tarihi belirler. Hazırlanan prosedürlerin, talimatların, v.b dokümanların uygulamalarını dış gözlemci olarak denetlemek için denetim tarihinde denetim ekibi ile birlikte saha ziyaretini gerçekleştirir. İşletmenin faaliyet alanlarının büyüklüğüne göre saha denetimleri birden fazla gün sürebilmektedir. Saha ve doküman denetimleri gerçekleştirildikten sonra bağımsız kuruluş uygun olan ve uygunsuz olan durumlar için bir tetkik raporu hazırlar. Burada işletme içindeki minör ve majör uygunsuzluklar belirlenmektedir. Uygunsuzlukların durumuna göre işletmeye uygunsuz durumları düzeltmesi için belirli bir süre tanımlanır. Minör uygunsuzluklar genelde evrak üzerinde yapılabilecek değişiklikler olmaktadır. Fakat majör ve belge verilmesine engel olan hususlar ortaya çıkmışsa kuruluşun bu durumu düzeltmesi için verilen süre sonrası tekrar saha denetimi yapılması gerekecektir. Tüm uygunsuzluklar belirlenen tarihler içerisinde giderildiğinde işletmeye TS ISO 45001 Kalite Yönetim Sistemi'ne uygunluk belgesi verilmektedir.

Belgelendirme sonrası her yıl belirlenecek ara denetimler ve 3 yılın sonunda tekrar belge yenileme denetimleri gerçekleştirilir. Ara denetim ve belge yenileme denetimlerinde belirlenen uygunsuzluklar verilen sürede tamamlanmadığı durumda belge askıya alınır veya iptal edilebilir.

BÖLÜM 4: TS ISO 45001 UYGULAMA

Bu çalışmanın amacı, kuruluşumuzun TS EN ISO 45001:2018'e göre oluşturduğu iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemini tanıtmaktır. Çalışma, uygulamaları gözlemlenerek hazırlanmıştır.

Kuruluş, alüminyum, bakır, paslanmaz, sac vb. plaka ve rulo haldeki metalleri işleyerek beyaz eşya endüstrisi için aşağıdaki kapsamlarda üretim faaliyetlerini sürdürmekte, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemlerini uygulamaktadır. ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi de aynı kapsama dahildir. Kuruluş, İş Sağlığı ve Güvenliğe İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği, (2012, Aralık 26) uyarınca NACE kodu (28.25.02-Sanayi tipi fan ve vantilatörlerin imalatı) göz önüne alındığında tehlikeli sınıfta yer almaktadır. Uygulamanın yapıldığı işletme bundan sonra "X Tesisi" şeklinde isimlendirilecektir.

4.1 Kuruluşun ve bağlamının anlaşılması (TS ISO 45001 Madde 4.1)

X Tesisinde, aşağıdaki tablo dahilinde faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Hizmetlerinin gerçekleştirilmesi basamaklarında asıl amacı faaliyetlerini kurumsal politika ve prosedürlerin yanısıra, hizmet verdiği organizasyonun ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanmasını sağlamak, misyonunu gerçekleştirmesine katkı sağlamaktır. İSG yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesinde belirtilen temel amaçlar dikkate alınmaktadır. Bu bağlamda X Tesisi, amacı ve stratejik yönü ile ilgili olan ve yönetim sistemlerinin amaçlanan sonucuna/sonuçlarına ulaşabilme yeteneğini etkileyen, iç ve dış hususları tayin edilmiştir.

Tablo 3. X Tesisi Faaliyet Konuları

Üretim Konuları	
Aspiratör	Ankastre fırın üretimi
Davlumbaz	Ocak üretimi
Plastik enjeksiyon	Kahve makinesi üretimi
Sac kesme kalıbı	

4.2 Çalışanlar ve diğer ilgili tarafların ihtiyaç ve beklentilerinin anlaşılması (TS ISO 45001 Madde 4.2)

İSG yönetim sisteminin tasarlanması, kurulması ve işletilmesi aşamalarında, X tesisi ile birlikte ilgili tarafların ihtiyaç ve beklentilerine Tablo 2’de belirtilen kısımda yer verilmiştir. Yasal şart ve diğer şartlar belirlenmiştir. Bunların yasal ve düzenleyici gereksinimleri listelenmiş ve sözleşmelerden doğan yükümlülükler dikkate alınmıştır.

Tablo 4. Boyut Analizi İhtiyaç ve Beklentiler Tablosu

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve 4857 Sayılı İş Kanunu, meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon taksiplerinin sağlanması.
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Sağlık Bakanlığı	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon taksiplerinin sağlanması.
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Sosyal Güvenlik Kurumu	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon taksiplerinin sağlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	2872 Sayılı Çevre Kanunu ve meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon taksiplerinin sağlanması.
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	İç İşleri Bakanlığı- Afet Ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	7126 Sayılı Sivil Savunma Kanunu ve meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon taksiplerinin sağlanması.
Belgelendirme Kuruluşları	Türk Standartları Enstitüsü	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Covid-19 Güvenliği Üretim Belgesi gerekliklerine tam uyum sağlanması.
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Merzifon Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Acil durumlarda ve mevzuat uygulamalarında OSB ile işbirliği yapılması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	ADR mevzuatları kapsamında ve diğer mevzuatlara tam uyum sağlanması
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Bakanlar Kurulu	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) kapsamına uyum sağlanması.
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon takiplerinin sağlanması.
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon takiplerinin sağlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon takiplerinin sağlanması.
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Dünya Sağlık Örgütü (WHO)	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Alınan kararlara uyum sağlanması, uluslararası sözleşmelerin takip edilmesi.
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Alınan kararlara uyum sağlanması, uluslararası sözleşmelerin takip edilmesi.
Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	İŞKUR	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması, istihdam sağlanması.	Çalışma hayatı mevzuatına uygun olarak çalıştırma ve sürekli kadrolu istihdama çevirme, yasalara tam uyum sağlamı. Güvenli çalışma ortamı sağlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Belgelendirme Kuruluşları	Belgelendirme, Muayene ve Test Hizmetleri	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	ISO 45001 İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi standartlarına uyum sağlanması.
Belgelendirme Kuruluşları	İlkyardımcı Belgelendirme Kuruluşları	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon takiplerinin sağlanması. (İlkyardımcı Yönetmeliği)
Yerel Halk	Tüm Paydaşlar	İç-Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması, istihdam sağlanması.	İşe girme, Merzifon ekonomisini geliştirme, sosyal projelere destek olunması, çevre sağlığına önem verilmesi, İş sağlığı ve güvenliği kapsamında uygun çalışma ortamının sağlanması

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Müşteriler	Markalar	Dış	Yasal mevzuatlara ve müşteri şartlarına uyum sağlanması.	Ürünlerin kullanım ömürleri boyunca, insan sağlığı ve çevre sağlık yönünden güvenilir olması.
Müşteriler	Markalar	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Ürünlerin kullanım ömürleri boyunca, yangın gibi acil durumların yaşanması durumunda yanıcı özellik göstermemesi.
Müşteriler	Son Kullanıcılar	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Ürünlerin kullanım ömürleri boyunca, insan sağlığı ve çevre sağlığı yönünden güvenilir olması. Uygun fiyatlara kolay tedarik edilmesi.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Tedarikçi	Sevkiyat Firmaları	Dış	Sosyal imkanların sağlanması, Güvenli çalışma ortamı sağlanması	Sevkiyat amaçlı gelen çalışanların (şoför) sosyal ihtiyaçlarını karşılayacakları alanların olması. Sevkiyat amaçlı gelen çalışanların (şoför) yükleme noktalarında araçtan indikten sonra kazaya uğramaması.
Tedarikçi	Fason Üretim Firmaları	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Yerinde yapılan üretim, rework işlemlerinde çalışanların iş kazası ve meslek hastalığı yaratacak çalışma ortamlarının oluşmaması.
Tedarikçi	Hammadde Tedarik Firmaları	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Hammadde boşaltma esnasında güvenli çalışma ortamı sağlanması.
Komşu Tesisler	Üretim vd. Faaliyet Yürüten Tesisler	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması. Olası acil durumlarda iş birliği yapılması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
İş Güvenliği ve Çevre Müdürlüğü	İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması, risk ve fırsatların değerlendirilmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının engellenmesi	Belirlenen yasal şartlara, standartlara tüm paydaşların uyum sağlanması, İSG politikası ve hedeflerine uyum sağlanması, yangın güvenliği ve acil durum eylem planlarına uyum sağlanması. Ramak kala ve diğer yaşanan olumsuz durumların geri bildirimini yapılması kayıt altına alınması, tespit edilen tehlikeli durum ve hareketlerin ortadan kaldırılması, risk değerlendirmesi bulgularının ilgili bölümler tarafından ortadan kaldırılması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Üst Yönetim	Liderlik ve Taahhüt	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standartlara uyum sağlanması.	İş sağlığı ve güvenliği kurallarına tam uyum sağlanması. Yönetim sistemi politika ve hedeflerine uyum sağlanması. Ulusal ve uluslararası yasal gerekliliklere uyum sağlanması, İLO sözleşmelerine uygun faaliyetlerin gerçekleşmesi. Müşteri memnuniyetini en üst düzeyde ve sürekli kılmak. Çalışan aidiyet duygusu kazandırılması. Yönetim sistemleri prosedür ve talimatlara uyum sağlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Çalışanlar	Tüm çalışanlar	İç	Uygun çalışma ortamının sağlanması. Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standartlara uyum sağlanması.	Sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı, çalışan haklarına saygı, ihtiyaçların karşlanması Değer görmek, Kariyer Planlamak Mesleki ve Kişisel Gelişim eğitimlerinin aldırılması, Adil ücret politikası Güven duymak, Adalet Değişikliklerden ve planlardan, zamanında ve doğru bilgilendirme İş-yaşam dengesi, Sosyal faaliyetler Motivasyon, Çalışma ortamı fiziksel koşullarının iyileştirilmesi, Doğru geribildirim verilmesi, Eğitim

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Çalışanlar	Tüm çalışanlar	İç	Acil durumlara hazır olma	Acil durumlara karşı hazırlıklı olunması ve olası gerçekleşme halinde olumsuz etkilerin en az düzeyde kalması
Çalışanlar	Stajyer öğrenciler	İç	Uygun çalışma ortamının sağlanması. Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standartlara uyum sağlanması.	Sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı, çalışan haklarına saygı , ihtiyaçların karşılanmasıDeğer görmek, Kariyer Planlamak Mesleki ve Kişisel Gelişim eğitimlerinin aldırılması, Güven duymak, Sosyal faaliyetler, Motivasyon, Çalışma ortamı fiziksel koşullarının iyileştirilmesi, Eğitim

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Satınalma Direktörlüğü	Ürün ve Hizmet Satınalma Faaliyetleri	İç – Dış	Yasal mevzuatlara uyumlu güvenilir, zamanında tedarik ve uygun fiyatlı ürünlerin ve hizmetlerin tercih edilmesi.	Yasal şartlara uyumlu standartlara uygun, maliyet avantajı yüksek kaliteli ürünler ve hizmetlerin tercih edilmesi.
Bilgi Teknolojileri Direktörlüğü	İzlenebilirlik ve KVKK	İç-Dış	Yasal mevzuatlara uyumlu güvenilir, bilginin bütünlüğü, erişilebilirliği ve gizliliği ilkelere uyumlu hareket edilmesi.	Hizmetlerin sunulması aşamasında, KVKK ve ISO 27001 BGYS şartlarına uyumun sağlanması. Teknolojik yazılım ve donanımların güvenli kullanılması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
İnsan Kaynakları Direktörlüğü	Eğitim, Organizasyondaki Gelişim, Bordro ve Özlük İşleri	İç	Yasal mevzuatlara uyumlu güvenilir, çalışanların ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanması.	Çalışanların yasal şartlar ve firma kurallarına, ilgili standartlara uyum sağlaması. Yapılacak eğitimlere ve çalışmalara etkin katılım göstermesi. Görev ve sorumlulukları kapsamında tüm faaliyetleri yerine getirmesi.
Muhasebe ve Bütçe Planlama Direktörlüğü	Muhasebe, Muhasebe Üretim Grubu, Bütçe Planlama	İç	Bütçeleme dönemi, döneme ait girdi ve çıktıların tutarlı olması.	Bütçeleme döneminin termin süreleri içinde yapılması. Bütçe planına uyumun sağlanması. Tüm faaliyetler, yatırım ve satınalmaların tespit edilmesi.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Finans Direktörlüğü	Hazine ve Finansal Operasyonlar, Satış Finansmanı	İç	Yatırım ve faaliyetler için kaynak ayrılması, yeni kaynaklar yaratılması (kredi, teşvik vd.)	Bütçeleme dönemine ait çalışmaların tutarlı şekilde yapılması. Kaynak israfını önleyecek doğru zamanda, doğru yatırımların yapılması. Bütçelenen faaliyetlere gerekli finansal desteğin üst yönetim tarafından sağlanması.
Controlling, Proje Ofisi ve Süreç Yönetimi Direktörlüğü	Proje Ofisi ve Süreç Yönetimi	İç	Yıl içinde yapılacak projeler takip edilmesi, ihtiyaç durumunda destek verilmesi	Yatırım gerektirecek çalışmalarda proje ofisi koordinatörlüğünde, proje oluşturulması. İlgili prosedürlere uyum sağlanması. Proje planlarının yapılması ve yönetilmesi. Proje bütçesine uyum sağlanması. Projelerin bitiş süreleri içinde tamamlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Reklam ve Tanıtım Müdürlüğü	Reklam ve Tanıtım Çalışmaları	İç	Yıl içinde yapılacak reklam faaliyetleri, proje tanıtım faaliyetleri, farkındalık yaratacak etkinlikler	Yıl içinde yapılacak marka ve reklam tanıtımlarının, iç veya dış paydaşları kapsayacak farkındalık yaratacak etkinliklerin önceden haber verilmesi. Hazırlanacak poster, video görsel vb. dokümanların bilgilendirilmelerinin önceden yapılması.
Üretim Planlama Direktörlüğü	Üretim Planlama, Malzeme Planlama ve Depo Yönetimi	İç	Yıl içinde yapılacak üretim faaliyetlerinin planlanması, malzeme planlamalarının yapılması (hammadde,yarı mamul)	Üretim planlaması doğrultusunda, hammadde siparişlerinin satınalma direktörlüğü tarafından oluşturulması, termin süreleri içinde üretim ve hammadde stoklarının tamamlanması

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Üretim Direktörlüğü	Havalandırma ve Pişirici Grubu Üretim Faaliyetleri	İç	Ürün üretimlerinin gerçekleşmesi	Üretim yapılacak ürünlere ait yarı mamullerin kaliteli şekilde planlanan zamanda üretilmesi, yüksek güvenli makine ve işe uygun kişisel koruyucu donanım sağlanması, güvenli çalışma ortamının sağlanması.
Bakım ve Enerji Yönetimi Müdürlüğü	İnşaat faaliyetleri, makine kurulum ve makine bakım çalışmaları	İç	Makine ve ekipmanların düzenli bakımlarının yapılması, oluşacak arızalara müdahale edilmesi, inşaat faaliyetleri (alt yapı, üst yapı), makine kurulumlarının yapılması.	Düzenli bakım periyodu yaklaşan makine ve ekipmanların bakım bölümüne teslim edilmesi. Oluşacak arızalara operatör ve diğer çalışanların müdahale etmemesi. Faaliyetlerin sunulması aşamasında güvenli çalışma ortamının sağlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Kalite Güvence Direktörlüğü	Giriş Kalite (GKK), Performans Laboratuvarları, Audit Laboratuvarları, Ticari Ürünler	İç	Hammadde ve yarı mamullerin kalite kontrollerinin yapılması, standartlar doğrultusunda hammadde ve ürünlerin laboratuvarlarda analizlerinin yapılması,	Üretilen yarı mamul ve ürünlerin yasal şartlar ve kalite şartnameleri doğrultusunda güvence altına alınması, hammadelerin yasal standartlar ve kalite şartnameleri doğrultusunda tercih ve tedarik edilmesinin güvence altına alınması, ürünlerin kaliteli, güvenilir çevre ve insan sağığına zarar vermeyecek şekilde olması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Üretim Mühendisliği Direktörlüğü	Verimlilik Çalışmaları, Kalıp Üretim Çalışmaları, Üretim Teknolojileri	İç	Üretim süreçlerinde verimliliklerin takip edilmesi, kalıp tasarım ve üretim süreçleri, teknolojik gelişmeler	Üretim süreçlerinde standart ve yasal şartlar doğrultusunda verimlilik hesaplamalarının yapılması için doğru verilerin kayıt altına alınması, işgücü maliyetlerinin düşürülmesi, üretim verimliliği kalite verimliliğinin artırılması için teknolojik çalışmalara destek ve kaynak ayrılması, kalıp üretim ve tasarım aşamalarında güvenli çalışma ortamının sağlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Ar-Ge Direktörlüğü	Teknoloji ve İnovasyon, Havalandırma ve Pişirici Ürünlerin Yönetimi, Performans ve Ürün Doğrulama, Ar-Ge Projeleri, Ürün Maliyet Müdürlüğü	İç	Ürün tasarımı ve ürün yaşam döngüsü boyunca kaliteli güvenilir çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek ürünlerin üretilmesi	Ürünlerde kullanılacak komponentlerin yasal şartlar ve standartlar doğrultusunda, onay verilenlerin tedarik edilmesi, performans çıktılarının kayıt altına alınarak geri bildirim yapılması, müşteri geri bildirimlerinin kayıtlarının zamanında iletilmesi, yaşanacak problemlerin kayıt altına alınması ve geri bildirim yoluyla iletilmesi, önerilerin iletilmesi, ürünlerde yapılan değişikliklere uyum gösterilmesi, maliyet hesaplamaları için doğru verilerin iletilmesi

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
İç Piyasa- İhracat-OEM Direktörlüğü	Satış Operasyonlarının Gerçekleşmesi	Dış	Müşterilerin ihtiyaç ve beklentilerinin karşlanması	Yasal şartlar ve kalite şartnameleri doğrultusunda ürünlerin üretilmesi ve satış termin süreleri dikkate alınarak müşterilere satış işlemi gerçekleşmesi. Yeni müşterilerin beklentilerinin karşılanması. Mevcut müşterilerden gelen geri bildirimler için çalışma başlatılması.
Ürün Yönetimi Direktörlüğü	Sürdürülebilir Ürün yönetimi	İç-Dış	Müşterilerin ihtiyaç ve beklentilerini karşılamanın, mevcut ürünlerde iyileştirmeler yapılması, ürün yelpazesinin arttırılması	Mevcut ürünlerin iyileştirme faaliyetlerine ilgili bölümlerin katılımının sağlanması, yeni teknoloji ve sistemlere uygun ürün yelpazesi geliştirilmesi ve geliştirme önerilerinin kayıt altına alınması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Marka Direktörlüğü	Sürdürülebilir Marka Yönetimi	İç-Dış	Ürün yaşam döngüsü boyunca yapılan faaliyetlerin kendine özgü özelliklere sahip olmasının müşterilerde algı oluşturması	Ürünlerin yaşam döngüsü boyunca tüm paydaşlara karşı sorumlulukların yerine getirilmesi, kendine özgü özelliklerin ve prensiplerin yaratılması, marka prestijinin etkileneceği olumsuz davranışların engellenmesi.
Bayiler	Satış Noktaları, Satış Ofisleri	İç-Dış	Konsept mağazalar, satış faaliyetleri	Rekabet avantajı yaratan ürün yelpazesine sahip olunması, maliyet avantajı sağlayan ürünler, etkili reklam ve marka tanıtımı, güvenilir ve kaliteli ürünlerin olması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Satış Sonrası Hizmetler	Satış Sonrası Servis Hizmetleri	İç-Dış	Müşterilere servis hizmetleri verilmesi	Rekabet avantajı yaratacak montaj,demontaj ürünlere sahip olunması, güvenilir ve kaliteli ürünlerin olması, kolay tedarik edilebilir yedek parça, müşteri tarafından, güvenli çalışma ortamı sağlanması, uygun donanım ve ekipman sağlanması.
Yardımcı Hizmetler	Servis Hizmetleri	İç-Dış	Personel servis araçları hizmeti	Çalışanların yasal şartlar ve firma kurallarına uyması.
Yardımcı Hizmetler	Yemekhane Hizmetleri	İç	Yemekhane hizmetleri, yemek pişirme, servis	Çalışanların gıda güvenliği ve genel yemekhane kurallarına uyması.
Yardımcı Hizmetler	Temizlik Hizmetleri	İç	Temizlik, hijyen hizmetleri	Temizlik faaliyetleri kapsamında yapılan çalışmalara, duyarlılık gösterilmesi, genel çevre temizliği kullarına uyum sağlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Yardımcı Hizmetler	Güvenlik Hizmetleri	İç	Fabrika giriş ve çıkış kontrolleri, güvenlik hizmetleri	Genel kurallara çalışanların uyum göstermesi, fabrika giriş ve çıkışlarındaki kurallara uyum sağlanması.
Yardımcı Hizmetler	Şirket Araçları Görevlendirmeler	İç	Görevlendirme üzerine ulaşım hizmetleri	Şirket dışı görevlendirmelerde planlama yapılması, dinlenme saatleri dikkate alınarak planlama yapılması
Yardımcı Hizmetler	Haşere ve kemirgen ile mücadele hizmetleri	İç	Haşere ve kemirgen ile kontrollü mücadele hizmetleri	Haşere ve kemirgen ilaçlama faaliyetlerinde çalışanların genel kurallara uyum göstermesi, istasyonlara (kutular) zarar verilmemesi, haşere ve kemirgen ile karşılaşıldığında geri bildirim yapılması ve müdahale edilmemesi.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Diğer Yönetim Sistemleri	ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standarda uyum sağlanması.	2872 Sayılı Çevre Kanunu ve meri mevzuatların takibi, uygun hareket edilmesi ve revizyon takiplerinin sağlanması, ISO 14001 ÇYS'ye tam uyum, Çevre politikası ve hedeflerine tam uyum sağlanması. Çevreye duyarlı üretim ve ürünlerin sunulması.
Diğer Yönetim Sistemleri	ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standarda uyum sağlanması.	ISO 9001 KYS'ye tam uyum, Kalite politikası ve hedeflerine tam uyum sağlanması. Güvenilir kaliteli ürün ve hizmetler sunulması.
Diğer Yönetim Sistemleri	ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standarda uyum sağlanması.	ISO 27001 BGYS'ye tam uyum, BGYS politikası ve hedeflerine tam uyum sağlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Diğer Yönetim Sistemleri	ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standarda uyum sağlanması.	ISO 50001 EYS'ne tam uyum, EYS politikası ve hedeflerine tam uyum sağlanması.
Diğer Yönetim Sistemleri	ISO 17025 Laboratuvar Akreditasyonu	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standarda uyum sağlanması.	ISO 17025 standardına uyum sağlanması
Diğer Yönetim Sistemleri	Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standarda uyum sağlanması.	YYs standartlarına, yönetmeliklerine uyum sağlanması
Diğer Yönetim Sistemleri	TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) ve standarda uyum sağlanması.	Pandemi koşulları ve diğer biyolojik risk etmenlerine karşı uyum sağlanması, Covid-19 Güvenliği Üretim Belgesi gerekliliklerine tam uyum sağlanması.

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Diğer Kuruluşlar	Denetim Firmaları	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara), standartlara, sözleşmelere, müşteri şartnamelerine uyum sağlanması.	Ulusal ve uluslararası kanun, tüzük, yönetmelik, genelge-yönerge, sözleşme ve standartlara uyum sağlanması, müşteri beklentilerinin yerine getirilmesi. Şeffaf olunması.
Sağlık Sunucuları	Sağlık Merkezi (Revir)	İç	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	İşe giriş muayenelerinin yapılması, periyodik muayenelere çalışanların katılımı, iş kazası, hastalık durumlarında müraacat edilmesi, geri bildirimlerin zamanında yapılması
Sağlık Sunucuları	Diğer Sağlık Sunucuları (Laboratuvarlar, Hastaneler vb.)	Dış	Yasal mevzuatlara (şartlara) uyum sağlanması.	Başvuru sebebinin net, zamanında ulaşım, doğru bilgi akışının sağlanması,

Tablo 4. (Devam)

İlgili Taraf (Bölüm)		İç ve Dış Husus	Husus Konusu	İhtiyaç ve Beklentileri
Ziyaretçiler	Teknik geziler, teknik çalışmalar, eğitim, seminer, denetim için gelen kişiler	İç-Dış	Güvenli çalışma ortamı sağlanması.	Ziyaretin güvenli şekilde tamamlanması, acil durum yaşanması durumunda yapılması gerekenlerin bilinmesi, sosyal imkanların sağlanması.

4.3 İSG yönetim sisteminin kapsamının belirlenmesi (TS ISO 45001 Madde 4.3)

X Tesisi, kapsamı belirlemek amacıyla aşağıdaki hususları değerlendirmiştir.

- İç ve dış hususları,
- Uygunluk yükümlülüklerini,
- Firmamızın, kurumsal birim, fonksiyon ve fiziksel sınırlarını,
- Firmamızın, faaliyet, ürün ve hizmetlerini,
- Firmamızın, kontrol ve etkiyi gerçekleştirmek için yetki ve yeteneğini.

X Tesisi ikamet ettiği adreste alüminyum, bakır, paslanmaz, dkp sac vb. plaka ve rulo haldeki metalleri işleyerek beyaz eşya endüstrisi için aspirator, davlumbaz, plastik enjeksiyon kalıbı, sac kesme kalıbı, fırın, ocak ve kahve makinesi üretimi gerçekleştirmektedir.

Tesisin, kontrol ve etkiyi gerçekleştirmek için yetki ve yeteneğini belirlemek için “Etki Boyut Analizi” prosedürü hazırlanmıştır. Prosedürün amacı; ISO 45001:2018 standardı kapsamında ürün yaşam döngüsü bakış açısı ile iç ve dış hususların belirlenerek risk, tehdit, fırsat ve etki analizinin yerine getirilmesi amacıyla; işletme faaliyetlerinden etkilenen süreçlerin, ilgili ve ilişkili tarafların, beklentileri, faaliyetler sırasında oluşabilecek ve/veya potansiyel olan risk boyutlarının tespit edilmesidir. Değerlendirme ve etkin kontrol yöntemlerinin belirlenmesi faaliyetlerinin hangi usul ve esaslara göre yapılacağını belirlemektedir

Tablo 5. Etki Analizi Örnek Tablosu

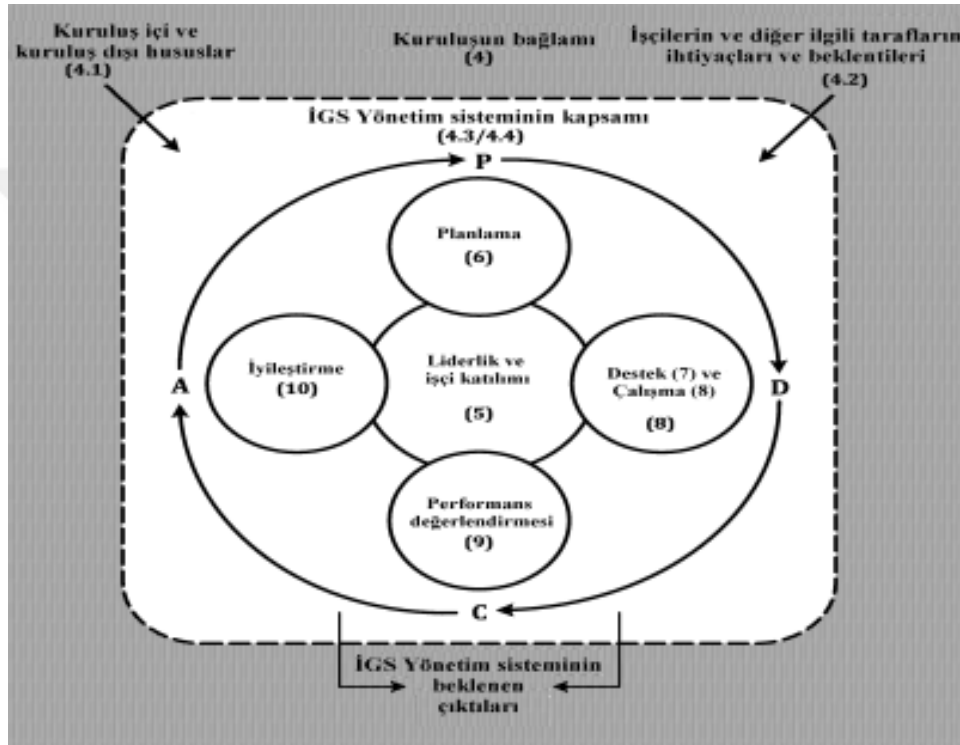
NO	İlgili Taraf (Bölüm)		Etki Alanı	İSG Yönetim Sistemi İle İlişkisi	Uygunluk Yükümlülükleri	Yasal Ş (YŞ) Diğer Ş. (DŞ)	Olası Boyut	Mevcut Durum	Şiddet	Olasılık	Risk	Önem	İlave İyileştirme Faaliyeti
1	Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	İSG Yönetim sistemi - Tüm paydaşlar	İSG politikası, İSG hedefleri, Sürekli iyileştirme	İlgili kanun, tüzük, yönetmelik, genelge- yönerge, ISO 45001 İSGYS	YŞ	Prestij kaybı, maddi hasar, maddi ceza, faaliyet durdurma, müşteri kaybı	Dış kaynaklı doküman tablosu ile yasal süreçler takip edilmektedir.	4	2	8	K.Edilebilir	İSG hedefleri halinde takip edilmeli, değişiklikler ve ilgili maddeler kayıt altına alınmalı.
2	Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Sağlık Bakanlığı	İSG Yönetim sistemi - Tüm paydaşlar	İSG politikası, İSG hedefleri, Sürekli iyileştirme	İlgili kanun, tüzük, yönetmelik, genelge- yönerge, ISO 45001 İSGYS	YŞ	Prestij kaybı, maddi hasar, maddi ceza, faaliyet durdurma, müşteri kaybı	Dış kaynaklı doküman tablosu ile yasal süreçler takip edilmektedir.	4	2	8	K.Edilebilir	İSG hedefleri halinde takip edilmeli, değişiklikler ve ilgili maddeler kayıt altına alınmalı.
3	Yasal Düzenleyici Kuruluşlar	Sosyal Güvenlik Kurumu	İSG Yönetim sistemi - Tüm paydaşlar	İSG politikası, İSG hedefleri, Sürekli iyileştirme	İlgili kanun, tüzük, yönetmelik, genelge- yönerge, ISO 45001 İSGYS	YŞ	Prestij kaybı, maddi hasar, maddi ceza, faaliyet durdurma, müşteri kaybı	Dış kaynaklı doküman tablosu ile süreçler takip edilmektedir.	4	2	8	K.Edilebilir	İSG hedefleri halinde takip edilmeli, değişiklikler ve ilgili maddeler kayıt altına alınmalı.

4.4 İSG yönetim sistemi (TS ISO 45001 Madde 4.4)

X Tesisinde, İSG performansını arttırmak dahil amaçlanan çıktılara ulaşmak için, İSG yönetim sistemi şartlarına uygun olarak prosedürler geliştirmiştir.

X Tesisinde, İSG yönetim sistemini kurarken ve sürdürürken TS ISO 45001 Madde 4.1 ve Madde 4.2’de elde edilen bilgileri de değerlendirmektedir.

X Tesisi İSG yönetim sistemi kapsamında prosedürlerin uygulanmasını, sürdürülebilir hale getirilmesini ve sürekli iyileştirilmesini taahhüt etmektedir.

Şekil 5. PUKÖ ile bu dokümandaki çerçevenin ilişkisi (Kaynak: TS ISO 45001)

4.5. Liderlik ve çalışan katılımı

4.5.1 Liderlik ve Taahhüt (TS ISO 45001 Madde 5.1)

X Tesisinin Üst Yönetimi, iş sağlığı ve güvenliği yönetim sisteminin oluşturulması, uygulanması ve etkinliğinin sürekli iyileştirilmesi ile ilgili TS ISO 45001 standardı Madde 5.1 Liderlik maddesinde tanımlanan liderlik ve taahhütlerde bulunmaktadır.

Bu kapsamda:

- Sağlıklı ve güvenli iş yerinin sağlanmasının yanında faaliyetlerle ilgili sağlığın bozulmasının, yaralanma ve bunların önlenmesi için sorumluluk üstlenmektedir ve hesap verilebilmektedir.

- Belirlenen İSG Politikaları ve hedefleri tesisin stratejileri ile uyumludur ve güvence altındadır.
- Kurulan İSG yönetim sisteminin kuralları iş süreçleri ile entegredir ve ilgili dokümantasyon ile güvence altına alınmıştır.
- İSG yönetim sisteminin kurulması, uygulaması ve sürekliliğinin sağlanması için gerekli kaynakları sağlamış ve güvence altına almıştır. İSG şartlarının önemini iletmiştir.
- Kuruluşa, İSG yönetim sisteminin amaçlanan çıktılarını destekleyen bir kültür geliştirilmesi, öncülük edilmesi ve teşkil edilmesi sağlanmıştır.
- Çalışanların olayları, tehlikeleri, riskleri ve fırsatları raporlarken misillemeden korunması güvence altına alınmıştır.
- Kuruluşun danışma ve çalışanların katılımı için süreçleri oluşturma ve uygulanmasının güvence altına alması sağlanmıştır.
- Sağlık ve güvenlik kurullarının oluşturulması ve faaliyette bulunmasını desteklemesi taahhüt edilmiştir.

4.5.2 İSG politikası (TS ISO 45001 Madde 5.2)

X Tesisi üst yönetimi iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi politikasını; tesisin verdiği hizmetlerin sorumluluklarına, mevzuat şartlarına uyma ve etkinliğinin sürekli iyileştirilmesi taahhüdünü içerecek, iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi hedeflerinin oluşturulması ve gözden geçirilmesi için bir çerçeve oluşturacak şekilde belirlemiştir. İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi politikasının belirlenmesinde tesisin stratejik yönü de dikkate alınmaktadır. Üst yönetim İSG yönetim sistemi politikasının iletilmesini ve anlaşılmasını sağlar ve sürekli uygunluk için yönetimin gözden geçirmesinde gözden geçirir.

Aşağıda X Tesisinin İSG Politikası yer almaktadır:

İSG POLİTİKASI

Sürdürülebilir iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için üzerimize düşen görevleri yerine getirmek ve hedeflediğimiz iş sonuçlarına ulaşmak üzere tüm çalışanlarımızın içinde görev aldığı iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemimizi geliştirmek, topluma katkıda bulunmak ve çalışanlar üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak için çalışacağız. ISO 45001 standardı ile uyumlu olarak oluşturduğumuz iş sağlığı ve güvenliği yönetim sisteminin sürekli iyileştirilmesi için X Tesisi olarak;

** Güvenli ve sağlıklı çalışma ortamı sağlanması için gerekli bilgi ve kaynakları temin*

ederek, iş kazası ve meslek hastalıklarının yaşanmasını engellemeyi,

* Ürün yaşam döngüsü boyunca insan sağlığı ve çevre sağlığı üzerindeki zararlı etkilerin oluşmaması için gerekli kaynakları temin etmeyi,

* İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili Ulusal ve Uluslararası mevzuatlara, standartlara, sözleşmelere kesintisiz olarak uymayı,

* İş sağlığı ve güvenliği amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyulan bilgi ve kaynakları temin etmeyi,

* Tüm paydaşlar üzerindeki iş sağlığı ve güvenliği tehlike ve risklerini ortadan kaldırmayı, taahhüt ederiz.

4.5.3 Kurumsal görev yetki ve sorumluluklar (TS ISO 45001 Madde 5.3)

İSG yönetim sisteminin etkin olarak yürütülebilmesi amacı ile organizasyon şeması, atamalar, yetki ve sorumluluklar belgelendirme yapısı içinde tanımlanmıştır. Sorumlulukla donatılan ilgili personellere görev tanımlarının dağıtımını yapılmıştır. İSG yönetim sistemlerinin kurulmasını, uygulanmasını ve idame ettirilmesini sağlamak; bu sistemin gözden geçirilmesine ve geliştirilmesine esas teşkil etmek amacıyla, sistemin başarı derecesini üst yönetime rapor edebilecek, yeterli bilgi ve yetkiye sahip iş güvenliği uzmanlarını görevlendirilmiştir.

Görev ve sorumluluklarla ilgili olarak aşağıdaki tablo hazırlanmıştır:

Tablo 6. Görev, Yetki ve Sorumluluklar

No	Unvan	Vekalet Planı	Görev ve Sorumlulukları
1	Yönetim Kurulu Başkanı (Üst Yönetim)	Diğer yönetim kurulu üyeleri	Uygunluk yükümlülüklerine uyum, İSG amaçlarına ulaşılması ve İSG performansının artırılması için liderlik yapılması ve taahhütte bulunulması.
2	Tüm Paydaşlar (İç)	Bölüm yöneticileri, sorumluları	İSG politikasında belirtilen tüm taahhütlerin azami düzeyde yerine getirilmesini sağlamak üzere çalışanlara liderlik edilmesi, çalışanların İSG bilincini sürekli canlı tutacak faaliyetlere liderlik edilmesi, acil durumların önlenmesi ve gerçekleşmesi halinde olumsuz etkilerin en aza indirilmesi için gerçekleştirilen faaliyetlere liderlik edilmesi
3	İSG Kurulu	Kurul üyelerinin bölümlerindeki vekilleri	İSG Kurulu Toplantıları'na katılınması, kurul kararları doğrultusunda sorumlu oldukları bölümlerde İSG amaçlarına ulaşılması ve İSG performansının artırılması konusunda çalışmalar yapılması

Tablo 6. (devamı)

No	Unvan	Vekalet Planı	Görev ve Sorumlulukları
4	İş Güvenliği Uzmanı	Gümüş Grup-İSG Uzmanı (İSG Yönetim Temsilcisi)	Uygunluk yükümlülüklerine uyum, İSG amaçlarına ulaşılması ve İSG performansının artırılması için İSG yönetim sistemi kapsamındaki tüm faaliyetlerin koordine edilmesi. İSGYS'nin hesap verilebilirliğini (iç tetkikler, yönetim gözden geçirmesi, İSG raporları vb.) sağlayarak İSG performansının sürekli geliştirilmesinin temin edilmesi.
5	TMG (Tehlikeli Maddeler Güvenliği) Danışmanı	Çevre Mühendisi, İş Güvenliği Uzmanı	Çevre Yönetim Sistemi ile işbirliği içinde Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Hakkında yayımlanmış olan tebliğde (RG No : 30043/Tarih: 09.04.2017) tanımlanan sorumlulukların yerine getirilmesi
6	Gümüş Grup-İş Güvenliği ve Çevre Müdürlüğü	-	Grup firmaları genelinde faaliyet alanı içinde gerçekleştirilecek 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği, 2872 Sayılı Çevre Kanunu başta olmak üzere meri mevzuatlar, ISO 45001 ve ISO 14001 yönetim sistemlerinin kurulması, denetlenmesi, organize edilmesi, resmi kuruluşlardan gelen bilgi ve taleplerin karşılanması.
7	Bölüm / Süreç Yöneticileri	Süreç / Bölüm Yöneticileri	Sorumlulukları altındaki bölümlerde / süreçlerde görev alan personelin İSG politikası doğrultusunda tanımlanmış tüm uygulamalara (tetkiklerde işbirliği, risk & fırsat değerlendirme, acil durum tatbikatlarına katılım vb.) aktif katılımlarının sağlanması, Yasal yükümlülüklerle uyum, İSG amaçlarının gerçekleştirilmesi ve İSG performansının artırılması konusunda sorumlu oldukları personelin yönlendirilmesi, sorumlu oldukları bölümlerin / süreçlerin olumsuz İSG etkilerinin azaltılması konusunda çalışma yapılması
8	Bölüm Sorumluları	Bölümlerindeki vekilleri	Sorumlulukları altındaki bölümlerde / süreçlerde görev alan personelin İSG politikası doğrultusunda tanımlanmış tüm uygulamalara tetkiklerde işbirliği, risk & fırsat değerlendirme, acil durum tatbikatlarına katılım vb. aktif katılımlarının sağlanması

Tablo 6. (devamı)

No	Unvan	Vekalet Planı	Görev ve Sorumlulukları
9	Destek Elemanları (Acil Durumlara Müdahale, Çalışan Temsilcileri, Takım ve Grup Liderleri, Yardımcı Hizmetler, İlyardımcı belgesi)	Diğer destek elemanları, acil durumlara müdahale sorumluları	Meri mevzuatlar kapsamında destek elemanı görevlerinin yerine getirilmesi. Acil durum tatbikat ve eğitimlerinde tüm çalışanlara liderlik edilmesi, acil durumlara ilgili planlama (risk ve fırsat değerlendirme, müdahale malzemelerini belirleme vb.) çalışmalarına katılımı ve geliştirme faaliyetlerinde işbirliği yapılması, acil durumların gerçekleşmesi halinde görev ve sorumlulukları doğrultusunda müdahale edilmesi
10	İç Tetkikçiler	Diğer İç Tetkikçiler	ISO 45001 standardı kapsamında yapılacak olan iç tetkiklerde görev alınması ve tetkik sırasında kayda alınan bulgulara düzeltici ve iyileştirici faaliyetlerin tanımlanması, tanımlanmasına destek verilmesi, faaliyetlerin nihai sonuca ulaşıncaya kadar takip edilmesi, ettirilmesi
11	Tüm çalışanlar	-	İSG politikasına tam uyum sağlamak, İSG amaç ve hedefleri doğrultusunda kurallara uymak, uymayanları uyarmak, acil durumların oluşmasını önlemek üzere verilen sözlü ve yazılı talimatlara uyulması, acil durumların oluşması durumunda ilgili sorumlulara bilgi verilmesi, kendisini ve diğer çalışanları tehlikeye atacak hareketlerden kaçınılması, kendilerine sağlanan araç ve gereçleri düzenli ve kurallara uygun şekilde kullanılması, gördükleri tehlikeleri ve yaşanan ramak kalaları ilgili sorumlulara, bölüm sorumlularına bildirilmesi, acil durum hazırlık tatbikatlarına bölüm sorumlusu'na bildirilmesi, İSG yönetim sisteminin gelişimine katkıda bulunacak öneriler sunması

4.5.4 Çalışanların görüşlerinin alınması ve çalışanların katılımı (TS ISO 45001 Madde 5.4)

Üst yönetim, iş sağlığı ve güvenliği yönetim sisteminin politikasını, amaç ve hedeflerini, geliştirilmesi için faaliyet planlanmasını, faaliyetlerin uygulanmasını,

performansların değerlendirilmesi ve iyileştirme faaliyetlerinde sürekliliğin sağlanması için aşağıdaki hususlara dikkat ederek tüm seviyelerdeki çalışanların katılımını sağlanmıştır. Çalışan memnuniyet anketleri düzenli olarak yapılmakta ve değerlendirilmektedir. Çalışanların kolayca erişebileceği noktalarda dilek, şikayet ve öneri kutuları yer almaktadır.

Üst Yönetim:

- Danışma ve katılım için gerekli uygulama yöntemini, zamanı, eğitimi ve kaynakları sağlamıştır.
- İSG yönetim sistemi hakkındaki bilgi açık ve anlaşılır şekilde, bilgiye zamanında erişimi sağlamıştır.
- Katılım için engeller veya bariyerler belirlenerek kaldırılmıştır.
- Çalışan tavsiyeleri veya önerilerine karşılık vermede yetersizlik, dil veya okuryazarlık bariyerleri, misillemeler veya misilleme tehditleri ve çalışan katılımının yıldıırılma veya cezalandırılma politika ve uygulamaları güvence altına alınmıştır.
- Karar verme yetkisi olmayan çalışanlara, ihtiyaç ve beklentilerin anlaşılması, İSG politikasının oluşturulması, uygulanabilir görev, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi, yasal şartlar ve diğer şartların nasıl yerine getirileceği, İSG hedef ve amaçlarının oluşturulması, dışarıya yaptırma, satın alma ve yükleniciler için uygun kontrollerin belirlenmesi, izleme ölçme ve değerlendirme konularının belirlenmesi, sürekli iyileşmenin sağlanması ve güvence altına alınması için danışılma sağlanmıştır.
- Karar verme yetkisi olmayan çalışanların, tehlikelerin tanımlanması, risklerin ve fırsatların değerlendirilmesi, düzeltici ve iyileştirici faaliyetlerin planlanması, yetkinlik gereklilikleri ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi, eğitimlerin mesai saatleri içinde en verimli zaman diliminde yapılmasının planlanması, iletişim yollarının belirlenmesi, kontrol önlemleri ve etkin uygulamaların belirlenmesi için sisteme katılımları sağlanmıştır.

Yasal şartlar kapsamında çalışan temsilcisi sistemi kurularak, Destek Elemanı Prosedürü ile belgelenmiş bilgi olarak kayıt altına alınmıştır. Bu prosedür çalışan temsilcilerinin (destek elemanı) İSG yönetim sistemine katılımlarını güvence altına almıştır. Destek Elemanı Prosedürü ile İSG politikası ve hedeflerine ulaşmak için faaliyet planlaması yapılırken çalışanların aktif rol alması, güvenlik kültürünün oluşmasını güvence altına alınması amaçlanmıştır.

İş sağlığı ve güvenliği kurul toplantılarının sıklığı, hangi durumlarda yapılacağı ve kimlerin katılacağı, İSG Kurulu Prosedürü ile belgelenmiş bilgiyi kayıt altına almıştır.

Bu prosedür çalışan temsilcilerinin İSG kurul toplantılarına katılım sağlamasını güvence altına almaktadır.

İSG Kurulu Prosedürü ile oluşacak yeni riskler ve fırsatlara karşı yapılacak planlı faaliyetlerde kaynak ihtiyacının oluşması ve planlanan faaliyetlerde kaynak yetersizliği meydana gelmesi durumlarının giderilmesi veya anlık meydana gelen yeni risk ve fırsatlara kaynak yaratılması için dokümante edilmiş bilgiyi kayıt altına almaktadır. Acil durumların meydana gelmesi durumlarında, İSG politikası ve hedeflerine ulaşmak için faaliyet planlaması yapılırken çalışanların aktif rol alması, güvenlik kültürünün oluşmasını güvence altına alınması amaçlanmıştır. Öneri sistemi ile çalışanların önerileri kayıt altına alınır ve değerlendirme komitesinde değerlendirilen önerilere puanlama yapılır. Puanlamalar neticesinde ödüllendirme sistemi ile çalışanların teşvik edilmesi sağlanır.

X Tesisi çalışanları olarak yukarıda belirtilen ilkeler ışığında işimizi sürekli geliştirmeyi, iyileştirmeyi, kanun, mevzuat ve diğer şartlara uymayı taahhüt etmektedir.

4.6. PLANLAMA (TS ISO 45001 Madde 6)

4.6.1. Risk ve Fırsat Belirleme Faaliyetleri (TS ISO 45001 Madde 6.1)

4.6.1.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 6.1.1)

X Tesisi, iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi planlamasında kapsamı ve çalışma koşulları ile sistemin kurulması, uygulanması, sürdürülmesi ve sürekli iyileştirilmesine ilişkin şartları göz önünde bulundurmıştır.

İSG yönetim sistemi planlaması aşamasında; İSG yönetim sisteminin amaçlanan çıktılarına ulaşmasını güvence altına alınması; istenmeyen etkilerin önlenmesi veya azaltılması ve sürekli iyileştirmenin sağlanmasına ilişkin riskleri ve fırsatları belirlemiştir. Yine bu aşamada; tespit edilen risk ve fırsatların ele alınması için gerekli faaliyetler ile bu faaliyetlerin İSG yönetim sistemi süreçleri ile nasıl bütünleştirileceği, uygulanacağı ve etkinliğinin nasıl değerlendirileceği de planlanmıştır.

4.6.1.2. Tehlike Tanımlaması ve Risk ve Fırsatları Değerlendirme (TS ISO 45001 Madde 6.1.2)

4.6.1.2.1. Tehlike tanımlaması (TS ISO 45001 Madde 6.1.2.1)

X Tesisi, aşağıdaki hususları dikkate alarak ve devam eden, proaktif olan tehlike tanımlaması için süreçler oluşturarak, uygulamış ve sürekliliğini güvence altına almıştır.

- Çalışmanın/çalışmaların nasıl organize edildiği, sosyal faktörler (iş yükü, çalışma saatleri, mağduriyet, taciz ve zorbalık dahil), liderlik ve kuruluş içindeki kültür,
- Rutin ve rutin olmayan faaliyetler ve durumlar,
- İş yerinin altyapısı, ekipmanı, malzemeleri, maddeleri ve fiziksel koşulları,
- Ürün ve hizmet tasarımı, araştırma, geliştirme, test etme, üretim, montaj, kurulum/inşa, hizmet sunumu, bakım ve bertaraf,
- İnsan kaynaklı etkenler,
- İşin yapılış şekli,
- Kuruluş içinde veya dışında, acil durumlar da dahil olmak üzere, geçmiş ile ilgili olaylar ve bunların nedenleri,
- Potansiyel acil durumlar ve kişiler üzerindeki etkiler,
- Çalışanlar, yükleniciler, ziyaretçiler ve diğer kişiler dahil olmak üzere iş yerine ve işyerindeki faaliyetlere erişimi olanlar,
- İş yerinin yakınında bulunan ve kuruluşun faaliyetlerinden etkilenebilecek olanlar,
- Kuruluşun doğrudan kontrolü altında olmayan bir yerde çalışanlar,
- Diğer konular üzerindeki etkiler,
- İlgili çalışanların ihtiyaçları ve yeteneklerine uyumlu olacak şekilde, çalışma alanlarının tasarımı, süreçler, tesisler, makineler/ekipmanlar, işletme prosedürleri ve iş organizasyonu,
- Firmanın kontrolü altında gerçekleşen işle ilgili faaliyetlerden kaynaklanan iş yerinin yakınında oluşan durumlar,
- Firma tarafından kontrol edilmeyen ve iş yerinin yakınında oluşan iş yerinde insanların yaralanmasına ve sağlığın bozulmasına neden olabilecek durumlar,
- Firmanın, operasyonlarda, proseslerde, faaliyetlerde ve İSG yönetim sisteminde mevcut veya önerilen değişiklikler,
- Tehlikeler hakkındaki bilgi ve bilgi birikimine yönelik değişiklikler.

4.6.1.2.2 İSG risklerinin ve İSG yönetim sistemi ile ilgili diğer risklerin değerlendirilmesi (TS ISO 45001 Madde 6.1.2.2)

X Tesisi mevcut kontrollerin etkinliğini dikkate alarak, tanımlanmış tehlikelerden kaynaklanan İSG risklerinin değerlendirmek, İSG yönetim sisteminin oluşturulması, uygulanması, işletilmesi ve sürekliliğinin sağlanması ile ilgili diğer riskleri belirlemiş

ve değerlendirmiştir. İSG risklerinin değerlendirilmesi, yöntemlerinin ve kriterlerinin, tepkisel değil proaktif olduklarını ve sistematik bir şekilde kullanılmalarını güvence altına almak için kuruluşun kapsamına, doğasına ve zamanlamasına göre tanımlanmalar yapmıştır. Yöntemler ve kriterler hakkında belgelenmiş bilgi kayıt altına alınmıştır.

4.6.1.2.3. İSG fırsatlarının ve İSG yönetim sistemi ile ilgili diğer fırsatların değerlendirilmesi (TS ISO 45001 Madde 6.1.2.3)

X Tesisi, oluşturduğu politikalarına, süreçlerine veya faaliyetlerine yönelik planlı değişiklikleri dikkate alarak, İSG performansını artırmaya yönelik işin, iş organizasyonunun ve çalışma ortamının çalışanlara uyarlanması, tehlikeleri ortadan kaldırma ve İSG risklerini azaltmaya yönelik diğer fırsatları değerlendirmektedir.

X Tesisi, iç ve dış hususlar dikkate alarak ilgili tarafları ve ihtiyaç beklentilerini değerlendirir. İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemini etkileyen tüm durumlar dikkate alınır. X Tesisinin İSG yönetim sistemi kapsamı dahilinde önemli İSG etkileri olan veya olabilecek İSG boyutlarını, oluşturulan bir prosedür ile takip etmektedir. Önemli İSG boyutları kuruluş içinde uygun şekilde, farklı seviyelerde ve fonksiyonlarda duyurulmuştur. İSG boyutlarını tayin etmek için kullandığı kriterleri dokümante edilmiş bilgi olarak kayıt altına almıştır.

Yönetim sistemi için Risk ve Fırsatlar Değerlendirmesi yapılırken aşığıda verilen tablolar ve işlemler X Tesisi tarafından kullanılır:

Tabloda hangi aralığa girdiği hesaplanır ve yapılan bu hesaplamalar sonucunda kaza risk etkisi rengi kırmızıdan sarıya doğru önem sırasına göre, toplam İSG boyutu etki büyüklüğü 300 ile 1500 arasında olan İSG boyutları potansiyel acil durumları meydana getirebilir, önemli İSG boyutları (ÖİSGB) olarak kabul edilir. 300 ve altı potansiyel acil durumları meydana getirme ihtimali düşük olduğu için önemsiz İSG boyutu (ÖİSGB Değil) kabul edilir. Önemli İSG boyutları 'ÖİSGB', önemsiz İSG boyutları 'ÖİSGB Değil' şeklinde önemli İSG boyutları sütununa işlenir.

Rutin olan faaliyetler 'R', rutin olmayan faaliyetler 'RD' şeklinde faaliyet statüsü sütununa işlenir.

Tablo 7. Etki şiddeti puanı kriterleri (A)

Etki Puanı		Uygunluk Yükümlülüklerine Etkisi	Ürün Kalitesine Etkisi	Maddi Kayıp	Prestij kaybı	İş Duruşu
1	Önemsiz	Gözlem	Yeniden işleme	10.000 TL ve altı	Medyaya yansımaz, hızlıca önlenebilir	1 Saatlik
4	Düşük	Uygunsuzluk	Tolerans Dışı üretim	10.000 – 50.000 TL arası	Minimum bölgesel medya ilgisi, kısa dönemde önlenebilir	1 Vardiya
6	Önemli	İdari Yaptırım	Müşteri Şikayeti	50.000 - 100.000 TL arası	Bölgesel medyada ilgisi, Resmi ve dokümante edilmiş plan ile önleme ve iyileştirme	1 Gün
8	Ciddi	Hukuki Yaptırım	Ürünün Hurda Olması	100.000- 1.000.000 TL arası	Ulusal medya ilgisi, uzun dönemde önlenebilir	1 Hafta
10	Çok ciddi	Kapatma	Müşteri kaybı	1.000.000 TL ve üzeri	Ulusal ve Uluslar arası medyada duyulur Önemli itibar kaybı; Kamu ve Resmi Kurumlardan Red edilme	1 Haftadan çok

Tablo 8. Etki alanı kriterleri (B)

Etki Alanı (B)	
5	Düşük (İç Paydaşlar)
10	Yüksek (Dış Paydaşlar)

Tablo 9. Olasılık puanı kriterleri (C)

Olasılık Puanı (C)			
1	Çok düşük olasılık, nerdeyse mümkün değil	<=3%	Yılda 1
3	Düşük olasılıkla, pek az	3-10%	Yılda birkaç kez
5	Olası, ara sıra	11-50%	Ayda 1
6	Yüksek olasılık, muhtemel	51-90%	Haftada 1
10	Kesin, kaçınılmaz, sık sık	>=90%	Her gün

Tablo 10. Tespit edilme ihtimali kriterleri (D)

Tespit Edilme İhtimali (D)	
2	Kesin
3	Muhtemel
4	Tesadüfen
5	Tespit Edilemez

Tablo 11. İSG boyutu etki büyüklüğü derecelendirme kriterleri

Etki Şiddeti (A)		Etki Alanı (B)		Olasılık Puanı (C)		Tespit Edilme İhtimali (D)	
Önemsiz	1	Düşük (İç Paydaşlar)	Yüksek (Dış Paydaşlar)	Yılda 1	1	Kesin	2
Düşük	4			Yılda birkaç kez	3	Muhtemel	3
Önemli	6			Ayda 1	5	Tesadüfen	4
Ciddi	8			Haftada 1	6	Tespit Edilemez	5
Çok ciddi	10			Her gün	10		

Toplam İSG Boyutu Etki Büyüklüğü (Risk) = (E) = A x B (C+D) formülü ile hesaplanır.

Tablo 12. İSG boyutlarının sınıflandırılması ve değerlendirilmesi

Toplam İSG Boyutu Etki Büyüklüğü (E)	Risk Derecesi	Değerlendirme	Renk
1500-900	Çok yüksek risk	Acil tedbir ve önlem alınmalı	Kırmızı
600-899	Yüksek risk	Hemen tedbir ve önlem alınmalı	Mor
300-599	Dikkate değer risk	Tedbir alınması gerekir	Mavi
299-15	Kabul edilebilir risk	Tedbir gerektirmeyebilir, Faaliyet başlatılması inisiyatif dahilindedir	Sarı

NO	Faaliyet	Faaliyet Statüsü Rutin & R. Değil (R&RD)	İSG Boyutları	İSG Hedefleri Maddesi	Uygunluk Yükümlülükleri	Risk & Fırsat	Mevcut Durum	Etki Şiddeti (A)							En Yüksek Etki Şiddeti (A)	ETKİ ALANI (B)	Olasılık (C)	Tespit Edilme İhtimali (D)	İSG Boyutu Etki Büyüklüğü E= A*B*(C+D)	Risk Derecesi	ÖNEMLİ İSG BOYUTLARI
								Uygunluk Yükümlülüklerine Etkisi	Ürün Kalitesine Etkisi	Maaddi Kayıp	Prestij kaybı	İş Duruşu	Diğer								
1	Yasal Düzenleyici Kuruluşlar-Genel İSG Faaliyetleri	R	Yasalara uyumun sağlanamaması	1.Madde	6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu başta olmak üzere ilgili kanun yönetmelikler, tebliğler, diğer yasal şartlar, diğer şartlar	Risk & Fırsat	Ulusal ve uluslararası kanun yönetmelikler takip edilmektedir. Çalışan ve yöneticilere düzenli eğitimler verilmektedir. 1- Dış Kaynaklı Doküman Listesi 2- Planlama, İzleme ve Ölçme Prosedürü 3- İSG Plan, İzleme ve Ölçme Formu 4- Genel İzleme ve Ölçme Kontrol Formu	6	-	6	6	-	-	6	10	3	2	300	Dikkate Değer Risk	ÖİSGB	

Şekil 6. Etki Analizi ve Risk Değerlendirme Formu Örneği

4.6.1.3. Yasal Şartlar ve Diğer Şartların Belirlenmesi (Uygunluk Yükümlülükleri) (TS ISO 45001 Madde 6.1.3)

X Tesisi tehlikeleri, İSG risklerini (İSG boyutlarını) ve İSG yönetim sistemine uygun yasal şartları ve diğer şartları (uygunluk yükümlülüklerini) belirlemiştir. İSG yönetim sistemini kurarken, uygularken, sürekliliğini sağlarken ve sürekli iyileştirirken bu yasal şartlar ve diğer şartları (uygunluk yükümlülüklerini) dikkate alınmıştır. Uygunluk yükümlülükleri kuruluş için risk ve fırsatlar şeklinde sonuçlanabilir.

4.6.1.4. Planlama faaliyeti (TS ISO 45001 Madde 6.1.4)

X Tesisi, riskler, fırsatlar, yasal şartlar ve diğer şartlar doğrultusunda planlama faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Bu faaliyetler İSG yönetim sistemi süreçlerine ve diğer iş süreçlerine entegre edilmiştir. Faaliyet gerçekleştirmeyi planlarken kontrol hiyerarşisi, İSG yönetim sisteminin çıktıları iyi uygulamalar, teknolojik seçenekler, kaynak yeterliliği ve olası acil durumlar dikkate alınmaktadır. Planlama, İzleme ve Ölçme Prosedürü ile belgelenmiş bilgi kayıt altına alınmaktadır. Bu prosedürün amacı tesiste uygulanan İSG yönetim sisteminin değerlendirme aşamalarında ortaya çıkan faaliyetleri planlamak, performansının ölçülmesini sağlamak ve izlenmesi ile ilgili yöntem oluşturmaktır.

4.6.2. İSG Hedefleri ve Bunlara Erişmek İçin Planlama (TS ISO 45001 Madde 6.2)

4.6.2.1. İSG Hedefleri (TS ISO 45001 Madde 6.2.1)

X Tesisi İSG yönetim sisteminin ve İSG performansının sürekliliğini sağlamak ve sürekli iyileştirmek için ilgili fonksiyonlarda ve seviyelerde İSG politikası ile uyumlu, ölçülebilir ve performans değerlendirmesi yapmak için İSG hedeflerini oluşturmuştur. İSG hedefleri oluşturulurken uygulanabilir şartlar, risklerin ve fırsatların değerlendirme sonuçları, çalışanlar ve buldukları yerde varsa, çalışan temsilcileri ile danışmanın sonuçları dikkate alınmıştır. İSG hedefleri izlenmekte, iletilmekte ve uygun şekilde güncellenmektedir.

4.6.2.2. İSG Hedeflerine Erişmek İçin Planlama (TS ISO 45001 Madde 6.2.2)

X Tesisi, İSG hedeflerine erişebilmek için ne yapılacağını, hangi kaynakların gerekeceği, kimin sorumlu olacağını, ne zaman tamamlanacağını, izleme için göstergeler dahil olmak üzere sonuçların nasıl değerlendirileceğini, İSG hedeflerine erişme faaliyetlerinin, kuruluşun iş süreçlerine nasıl entegre edileceğini belirlemiştir. İSG yönetim sistemi, hedeflerine ulaşabilmek ve belirlenen faaliyetlerin yürütülmesini sağlamak için gerekli olabilecek her türlü kaynak Üst Yönetim tarafından sağlanmaktadır. Planlama, İzleme ve Ölçme Prosedürü ile dokümanite edilmiş bilgi kayıt altına alınmıştır.

- Yıl içerisinde kamu tarafından gerçekleştirilecek, yasal denetimlerde alınacak uygunsuzluk sayısı hedefi sıfırdır.
- Her yıl iş sağlığı ve güvenliği kapsamında en az 10.000 adam x saat eğitim gerçekleştirilmesi.
- Her yıl iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı kapsamında en az 1 etkinlik

gerçekleştirilmesi.

- Her yıl tüm paydaşlar dikkate alındığında yaşanacak iş kazası hedefi sıfırdır.
- Tüm paydaşlar dikkate alındığında meslek hastalığı hedefi sıfırdır.

4.7. DESTEK (TS ISO 45001 Madde 7)

4.7.1. Kaynaklar (TS ISO 45001 Madde 7.1)

X Tesisi, İSG yönetim sisteminin kurulması, uygulanması, sürdürülmesi ve sürekli iyileştirilmesi için gerekli olan kaynakları belirlemiş ve sağlamıştır.

Üst yönetim;

- İSG yönetim sistemini kurmak, gerçekleştirmek, işletmek, izlemek, gözden geçirmek, sürekliliğini sağlamak ve iyileştirmek için,
- İSG yönetim sistemi prosedürlerinin iş gereksinimlerini desteklemesini sağlaması için,
- Yasal ve düzenleyici gereksinimleri ve sözleşmeden doğan yükümlülüklerini tanımlama ve ifade etmek için,
- Gerçekleştirilen tüm kontrollerin doğru uygulanmasıyla uygunluğu sürdürmek için,
- Gerekliğinde gözden geçirmeleri gerçekleştirmek ve bu gözden geçirme sonuçlarına uygun olarak hareket etmek için,
- İhtiyaç olduğunda, İSG yönetim sisteminin etkinliğini iyileştirmek için, eğitilmiş personel, yeterlilikleri sağlanmış teknik personel ve yetkilendirilmiş yöneticiler, İSG yönetim sistemi dokümanları, iç denetimler, uygun çalışma ortamı, uygun ekipmanlar, donanım-yazılım, taşıma kaynakları ve malzemeleri sağlamış ve gerekli çalışmalarını yapmıştır.

İSG yönetim sisteminin kurulması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi, izlenmesi, gözden geçirilmesi, sürekliliğinin sağlanması ve iyileştirilmesine etki eden personelin uygun öğrenim, eğitim, beceri ve deneyim yönünden yeterliliği tespit edilmiş ve görev tanımlarıyla belgelenmiştir.

4.7.2. Yetkinlik (TS ISO 45001 Madde 7.2)

X Tesisi, İSG performansını etkileyecek personelinin bu konudaki yeterliliğini güvenceye almak üzere gerekli çalışmalarını yapmaktadır. İSG performansını etkileyen veya etkileyebilecek çalışanların gerekli yetkinliğini belirlemektedir. Uygun öğrenim, eğitim ve tecrübelerine dayanarak çalışanların yetkinliklerini (tehlikeleri tanımlama becerisi dahil) güvence altına almaktadır. Uygulanabilir olduğunda, gerekli yetkinliği elde etmek ve sürekliliğini sağlamak için faaliyetleri gerçekleştirmekte ve

gerçekleştirilen faaliyetlerin etkinliğini değerlendirmektedir. Yetkinliğin kanıtı olarak uygun belgelenmiş bilgiyi muhafaza edilmektedir.

4.7.3. Farkındalık (TS ISO 45001 Madde 7.3)

X Tesisi bünyesinde, İSG yönetim sistemi ile ilgili olarak eğitim talimatları kapsamında planlı eğitimler verilmektedir. Verilen eğitimlerde; personelin İSG bilincinin artırılması ve çalışanlarda güvenlik kültürü oluşturulması hedeflenmektedir. Verilen eğitimlerde İSG yönetim sistemimiz anlatılmakta personelin yaptığı faaliyetlerin bu sistemler içerisindeki önemi vurgulanmakta ve özellikle çalışanların acil durumlar karışığında yapılması gerekenler hakkında bilinçli olması sağlanmaktadır. Gerekli olduğu hallerde tedarikçilerimiz ve iş yerimize gelen ziyaretçiler İSG yönetim sistemi konularında bilgilendirilmekte, ziyaretçi rehberi verilerek kabul işlemleri gerçekleştirilmektedir.

X Tesisi, İSG yönetim sistemi kapsamında İSG politikası ve İSG hedeflerini çalışanların ve halkın erişimine açmıştır. İyileştirilmiş İSG performansının faydaları dahil olmak üzere, kendilerinin İSG yönetim sisteminin etkinliğine katkısı, İSG yönetim sisteminin şartlarının yerine getirilmemesinin etkileri ve potansiyel sonuçları anlatılmaktadır. Olaylar ve bunlarla ilgili araştırmaların çıktıları, tehlike, İSG riskleri ve bunlarla ilgili belirlenen faaliyetler, yaşamlarına veya sağlıklarına yönelik mutlak ve ciddi bir tehlike oluşturduğunu düşündükleri iş durumlarından kendilerini uzaklaştırma becerisinin yanı sıra, bunlardan kaynaklanan uygunsuz sonuçlardan kendilerini korumaya yönelik düzenlemeler hakkında bilgilendirme yapılmaktadır. Çalışanlar üzerinde iş sağlığı ve güvenliği farkındalığını arttırmak ve güvenlik kültürü oluşturmak için Önemli Günler Tablosu takip edilir ve isteğe bağlı olarak etkinlikler düzenlenir.

4.7.4. İletişim (TS ISO 45001 Madde 7.4)

4.7.4.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 7.4.1)

X Tesisinde İSG boyutları ve acil durumlar için uygun iletişim metotları belirlenmiştir.

İSG yönetim sistemi ile ilgili önemli görüşmeler, kararlar kayıt altına alınmakta faks çıktıları vb. düzenli olarak ilgili personeller tarafından dosyalanmaktadır. Oluşturulan politika, İSG yönetim sistemi, dış kuruluşlardan gelen duyurular vb. konularda bilgilendirilmeleri yapılan toplantılar vasıtası ile etkin bir iletişim sağlanmaktadır. Şirketimiz bünyesinde iletişimin sadece dikey, tek yönlü değil çift yönlü, aşağıdan

yukarıya olmasına önem verilmektedir.

Kuruluş dışındaki ilgili taraflardan gelebilecek yazılar iş güvenliği uzmanına havale edilmekte, cevaplandırılması gereken yazılarla ilgili olarak iş güvenliği uzmanı tarafından şirket içi koordinasyon sağlanarak cevaplar hazırlanmakta ve ilgili taraflara gönderilmektedir. Gerek gelen yazılar ve gerekse bu yazılara verilen cevaplar iş güvenliği uzmanı tarafından dosyalanmaktadır.

X Tesisinde İSG yönetim sistemi ile ilgili olarak harici kuruluşlardan gelebilecek bilgi ve dokümanlar yapılan değerlendirmeler sonucunda gerekli görülmesi halinde iş güvenliği uzmanı tarafından personele duyurulmaktadır. Ayrıca önem arz eden konular için toplantılar düzenlenerek personellerin bilgilendirilmeleri sağlanmaktadır. Şirket içi ve dışı iletişimde yüz yüze görüşme, toplantılar, ilan panoları, duyurular, telefon, faks, elektronik posta gibi araçlar etkin olarak kullanılmaktadır ve Üst Yönetim tarafından sağlanmaktadır.

4.7.4.2. İç iletişim (TS ISO 45001 Madde 7.4.2)

Şirket içi iletişimde yüz yüze görüşme, toplantılar, ilan panoları, duyurular, telefon, faks, elektronik posta gibi araçlar etkin olarak kullanılmaktadır ve yönetim temsilcisi tarafından sağlanmaktadır.

Tablo.13. İletişim Listesi Örnek Tablosu

No	İç & Dış	Madde	Madde Tanımı	İletişim Sorumlusu	İletişim Konusu	Kimle	Ne zaman / Sıklık	Yöntem
1	İç	4.1	Kuruluşun Bağlamının Anlaşılması	İş Güvenliği Uzmanı	Tüm taraflarla paylaşılması	İç taraflarla	Güncellik kontrolü	Mail, iç-dış yazışma formu, mobil uygulama
2	Dış	9.1	İzleme, Ölçme, Analiz ve Değerlendirme	İş Güvenliği Uzmanı	İSG performansı ve İSG uygulama etkinliği	Dış taraflarla	Altı aylık	Mail, iç-dış yazışma formu, sunum

4.7.4.3. Dış iletişim (TS ISO 45001 Madde 7.4.3)

X Tesisinde dış iletişim ile ilgili resmi kurum yazışmaları kamuoyuyla, müşterilerle, işveren kurumlarla iletişimi, tedarikçiler ve taşeronlar ile olan iletişimi

v.b. içermektedir ve iletişim yetkili kişiler ve iş güvenliği uzmanı tarafından sağlanmaktadır.

4.7.5. Doküman Edilmiş Bilgi (TS ISO 45001 Madde 7.5)

4.7.5.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 7.5.1)

İSG yönetim sistemi dokümantasyonumuz; tesisin büyüklüğü, yapılan faaliyetler ve personelin yetkinliği ile İSG yönetim sistemi gereksinimleri, standart şartları ve İSG yönetim sisteminin etkinliği dikkate alınarak hazırlanmıştır ve aşağıdakilerden oluşmaktadır.

- Belgelenmiş Politika, İSG El Kitabı,
- Prosedürler, standardın isteği ve kuruluşumuzun ihtiyaç duyduğu şekilde belgelenmiştir. Prosedürler; sistemimizin uygulama safhalarını ve işleyişini anlatır. Gerektiğinde yetki ve sorumlulukları da ortaya koyar. İSG yönetim sistemini oluşturan diğer dokümanlara atıf yapar.
- Talimatlar, uygulamaların detayını yani, işin nasıl yapılacağını anlatan dokümanlardır.
- Diğer dokümanlar, İSG yönetim sistemi dokümantasyonunda ve ilgili kayıtların tutulmasında kullanılan; görev tanımları, listeler, formlar, raporlar, planlar, iş akışları, etiketler, tablolar v.b. dokümanlardır.
- Dış kaynaklı dokümanlar, firmamız bünyesinde hazırlanmayan ancak kullanılan dokümanlardır. Bunlar; müşteri tarafından gönderilen dokümanlar, şartnameler (idari-teknik), standartlar, kataloglar, broşürler ve yasal mevzuatlar, ulusal ve uluslararası standartlar vb. dokümanlardır.

4.7.5.2. Oluşturma ve Güncelleme (TS ISO 45001 Madde 7.5.2)

Yazılı bilginin oluşturulması ve güncellenmesi esnasında bilgiye ilişkin tanım ve tarifler ve biçime ilişkin koşullar ile uygunluğunun ve doğruluğunun gözden geçirilmesi ve onaylanmasına ilişkin kurallar belirlenmiştir.

4.7.5.3. Doküman Edilmiş Bilginin Kontrolü (TS ISO 45001 Madde 7.5.3)

İSG yönetim sistemi tarafından gerek duyulan ve yukarıda sayılan tüm dokümanlar korunacak ve kontrol edilecektir. Aşağıdakilere ihtiyaç duyan yönetim eylemlerini belirlemek için kurulmuştur:

- Yayınlanmadan önce dokümanları uygunluk açısından onaylama,
- Gerektiğinde dokümanları gözden geçirme, güncelleme ve tekrar onaylama,
- Doküman değişikliklerinin ve mevcut revizyon durumunun tanınmasını sağlama,

- Uygulanabilir belgelerin ilgili sürümlerinin kullanım noktalarında kullanılabilir olmasını sağlama,
- Dokümanların okunaklı ve hazır olarak tanınabilir olmasını sağlama,
- Dokümanların ihtiyaç duyanlar için kullanılabilir olmasını, aktarılmasını, saklanmasını ve sınıflandırılmalarına uygun prosedürlerle tamamen yok edilmelerini sağlama,
- Dış kaynaklı belgelerin tanınmasını sağlama,
- Doküman dağıtımının kontrol edilmesini sağlama,
- Yürürlükte olmayan belgelerin istenmeden kullanımını engelleme ve
- Herhangi bir amaç için tutuluyorlarsa, bu dokümanlara uygun kimlik uygulama

4.8. OPERASYON (TS ISO 45001 Madde 8)

4.8.1. Operasyonel Planlama ve Kontrol (TS ISO 45001 Madde 8.1)

4.8.1.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 8.1.1)

İSG yönetim sistemi şartlarını karşılamak, risk ve fırsat belirleme faaliyetleri gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan prosesler oluşturulmuş, uygulanabilir, kontrol edilebilir ve sürekliliğini sağlanabilir hale getirilmiştir. Operasyonel kriterlere uygun şekilde, proses/ proseslerin kontrolünü sağlanmaktadır.

İSG yönetim sistemi planlı değişiklikleri kontrol etmeli ve gerektiğinde olumsuz etkilerini azaltacak faaliyetleri gerçekleştirerek istenmeyen değişikliklerin sonuçlarını gözden geçirmelidir. Firmamız, dışarıya yaptırdığı proseslerin kontrol edildiği veya yönlendirildiğini güvence altına almaktadır. Proses/ proseslere uygulanacak kontrol veya yönlendirmenin tipi ve kapsamı İSG yönetim sistemi içerisinde tanımlanmaktadır.

X Tesisi her bir paydaşı ayrı ayrı değerlendirerek, ürün veya hizmet için proseslerin tasarımı ve geliştirmesi esnasında, İSG şart/şartlarının tanımlandığını güvence altına almak için uygun kontrolleri oluşturmuş, ürün ve hizmetlerin alımı için uygun İSG şart/şartlarını belirlemiş, taşeronları dahil tedarikçileri ile paylaşmış, proseslerin planlandığı şekilde yapıldığını güvence altına almak için ihtiyaç duyacağı kapsamda faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

4.8.1.2. Tehlikeleri Ortadan Kaldırma ve İSG Risklerini Azaltma (TS ISO 45001 Madde 8.1.2)

X Tesisi sırası ile tehlikelerin ortadan kaldırılması, daha az tehlikeli proses, operasyon, malzeme veya ekipman ile ikame etme, mühendislik kontrol ve önlemlerinin uygulanması, eğitim dahil olmak üzere idari kontroller ve yeterli kişisel

koruyucu donanım korunma yöntemlerini uygulamaktadır. Bu kapsamda İSG yönetim sistemi şartlarını karşılamak, risk ve fırsat belirleme faaliyetleri gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan prosedürler geliştirmiştir.

4.8.1.3. Değişim Yönetimi (TS ISO 45001 Madde 8.1.3)

X Tesisi İSG performansını etkileyen planlı, geçici ve kalıcı değişiklikleri uygulamak ve kontrol etmek için süreç geliştirmiştir. İşyerinin bulunduğu yer ve çevresi, iş organizasyonu, çalışma koşulları, donanım, işgücü değişmesi durumunda İSG boyutları kapsamında ele alınır. Risk değerlendirmeleri güncellenmesi gerekiyor ise güncellenir. Yasal şartlar ve diğer şartlar takip edilir. Teknolojik gelişmeler, bilgilerdeki değişiklikler sonucu yeni düzenlemeler yapılır. Riskler ve fırsatlar tekrar değerlendirilir.

4.8.1.4. Satın Alma (TS ISO 45001 Madde 8.1.4)

X Tesisi, ürün ve hizmet satın alınmasında yaşanacak olumsuz durumların önüne geçmek için prosedür geliştirmiştir. X Tesisini etkileyen, firmamızın etkilediği ve diğer tarafların etkilendiği yüklenicilerin faaliyet ve operasyonları ele alınmıştır. Tüm paydaşlar tarafından gerekli tedbirlerin alınması güvence altına alınmıştır. X Tesisi dışarıya yaptırdığı fonksiyonlar ve proseslerin kontrol edildiğini güvence altına almak için prosedür geliştirmiştir. TS ISO 45001 Madde 8.1.4. kapsamındaki tüm paydaşların seçiminde İSG yasal şart ve diğer şartları dikkate alınmaktadır. İSG yönetim sistemi ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda seçim yapılmaktadır.

4.8.2. Acil Duruma Hazır Olma ve Müdahale (TS ISO 45001 Madde 8.2)

Kaza, yangın veya diğer acil durumların oluşmasına bağlı etkilerin azaltılması veya önlenmesine yönelik gerekli metotlar Acil Durum Prosedüründe belirlenmiştir. Önceden tespit edilen acil durumlarda yapılması gereken faaliyetlerle ilgili planlamalar, iş güvenliği uzmanı tarafından gözden geçirilmekte ve gerektiği durumlarda dokümanlarda revizyonlar yapılmaktadır. Ayrıca muhtemel acil durumlar için tedbirli olmak amacıyla yapılan planlama faaliyetleri uygun aralıklarla iş güvenliği uzmanı tarafından gözden geçirilmektedir. İş güvenliği uzmanı kararı doğrultusunda mümkün olduğu durumlarda uygulamaya yönelik tatbikatlar yapılmaktadır. Tatbikatlar kayıt altına alınmakta, değerlendirilmektedir.

4.9. PERFORMANS DEĞERLENDİRME (TS ISO 45001 Madde 9)

4.9.1. İzleme, Ölçme, Analiz ve Performans Değerlendirme (TS ISO 45001 Madde 9.1)

4.9.1.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 9.1.1)

İSG politikası ve hedefleri kapsamında yapılan faaliyetler ilgili İSG yönetim sistemi kapsamındaki etkiler. Faaliyetlerin planlanan amaçlarına ulaşılabilmesi için hedefler tespit edilmiştir. Hedeflere ulaşmak için gerekli sorumluluk ve araçlar belirlenmiştir. Hedefler izlenmekte ölçülmekte, sonuçları kayıt altına alınmakta ve gelişimleri değerlendirilmektedir.

Belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının değerlendirilmesinde; izleme metotları, izleme/ölçme sonuçları, yasal mevzuatlara uyum dikkate alınmaktadır. Belirlenen noktalarda gereken kontrol/ölçme faaliyetleri, ölçme cihazlarının kullanılmasını gerektiriyorsa kalibrasyonlu cihazlar ile ölçümler yapılmaktadır.

Yürürlükteki İSG mevzuatları, yönetmelikleri iş güvenliği uzmanı tarafından takip edilerek gözden geçirilmekte ve bu sayede kullanılan mevzuatların güncellikleri sağlanmaktadır.

4.9.1.2. Uygunluğun değerlendirilmesi (TS ISO 45001 Madde 9.1.2)

X Tesisinde gerek İSG politikamızda yer alan gerekse önemli İSG boyutlarının minimize edilmesinde uymayı taahhüt ettiğimiz yasal mevzuatlar ve diğer şartların uygunluk değerlendirilmeleri Genel İzleme ve Ölçme Kontrol Formu ile 6 ayda bir kontrol edilerek ve yılda en az bir kez yapılan yönetimin gözden geçirme (YGG) toplantıları ile sağlanmaktadır. Yönetim Kurulu (üst yönetim) yapılan uygunluk değerlendirmelerini YGG toplantılarında gözden geçirmekte ve gerekli ise yeni kararlar almaktadır. Uygun değerlendirmelerle ilgili alınan kararlar YGG Raporu ile dokümante edilmiş bilgiyi saklamaktadır.

4.9.2. İç Tetkik (TS ISO 45001 Madde 9.2)

Uygulanmakta olan İSG yönetim sisteminin planlanan düzenlemelere uygunluğunun, yeterliliğinin, etkinliğinin ve devamlılığının sağlanması, eksiklerin ve uygunsuzlukların tespit edilerek giderilmesi, politika ve hedeflere ulaşmada yeterli olup olmadığının takibi için planlı iç tetkikler yapılmaktadır. İç tetkikler hazırlanan iç tetkik planına uygun olarak eğitimli tetkikçiler tarafından yapılmaktadır.

İç tetkikler için birimlerin hazırladığı doküman ve kayıtları denetleyecek özgün bir soru listesi hazırlanır. Bu liste için gerekli yanıtlar da kayıt altına alınarak sonuçlar

değerlendirilir. İç tetkik sonuçları düzenli yapılan yönetimin gözden geçirme toplantılarında YGG Raporunda yer almaktadır.

4.9.2.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 9.2.1)

İSG yönetim sisteminin aşağıdakilerle ilgili durumunu belirlemek için planlanan aralıklarla yılda en az bir kez iç tetkikler yapılmaktadır.

- İSG politikası ve hedefleri dahil olmak üzere İSG yönetim sistemi şartlarının sağlanması için yapılır.
- Yasal şartların ve standart şartlarının uygulandığı ve sürekliliğinin sağlandığını kontrol etmek için yapılır.

4.9.2.2. İç tetkik programı (TS ISO 45001 Madde 9.2.2)

X Tesisi sıklık, yöntem, sorumluluk, planlama şartları ve iç tetkik raporlamasını içeren iç tetkik programı/ programları oluşturmaktadır. İç tetkik programı oluşturulurken, söz konusu proseslerin önemi, kuruluşu etkileyen değişiklikler ve önceki tetkik sonuçları dikkate alınmaktadır.

Her bir tetkik için, tetkik kriterleri ve kapsamı tanımlanmış, tetkik prosesinin objektifliği ve tarafsızlığı güvence altına alınmış, tetkikçiler seçilerek tetkikler gerçekleştirilmektedir. Tetkik sonuçları üst yönetime YGG Raporu ile bildirilerek sistemin sürekliliği güvence altına alınmıştır.

Tetkik programının gerçekleştirilmesi ve tetkik sonuçlarında uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda iş güvenliği uzmanı tarafından düzeltici faaliyet çalışmaları başlatılır. Uygunsuzlukların kim tarafından ne zamana kadar bitirileceği bu faaliyetle belirlenip kayıt altına alınır.

Tablo 14. İç Tetkik Planı Örnek Tablosu

Madde No	Standart Maddesi	Tetkik Edilecek Bölüm	Tetkikçi	Tetkik Tarihi
4.1	Kuruluş ve bağlamının anlaşılması	Kalite Güvence		2.06.2022
4.4	İSG yönetim sistemi	Kalite Güvence		2.06.2022
5.1	Liderlik ve taahhüt	Kalite Güvence		2.06.2022

4.9.3 Yönetimin Gözden Geçirmesi (TS ISO 45001 Madde 9.3)

Üst yönetim, yılda en az bir kez olmaz üzere, İSG yönetim sisteminin, uygunluğunu, yeterliliğini ve etkinliğinin sürekliliğini güvence altına almak amacıyla sistemi gözden geçirmektedir.

Yönetimin gözden geçirmesinde, aşağıdaki hususlar değerlendirilmektedir:

- Önceden yapılan yönetimin gözden geçirme toplantıları sonucu yapılan faaliyetlerin durumu, İSG yönetim sistemi ile ilgili iç ve dış hususlar, ilgili taraflar, uygunluk yükümlülükleri dahil ihtiyaç ve beklentileri, önemli İSG boyutları, risk ve fırsatlar.
- İSG hedeflerine ne dereceye kadar ulaşıldığı, uygunsuzluklara karşılık planlanan düzeltici ve iyileştirici faaliyetler, izleme ve ölçme sonuçları, uygunluk yükümlülüklerinin yerine getirilme durumu, gerçekleşen tetkik sonuçları.
- Kaynakların yeterliliği, şikayetler dahil olmak üzere, ilgili taraflardan gelen bildirim/bildirimler, sürekli iyileştirmeye ilgili fırsatlar.

Yönetimin gözden geçirmesine ait çıktılar aşağıdakileri bilgileri içermektedir:

- İSG yönetim sisteminin uygunluğu, yeterliliği ve etkinliğinin sürekliliğinin sağlanması ile ilgili sonuçlar,
- Sürekli iyileştirme fırsatları ile ilgili kararlar,
- İSG yönetim sisteminde değişiklik ihtiyaçları (kaynaklar dahil) ile ilgili kararlar,
- İSG hedeflerine ulaşılmadığında yapılacak faaliyetler, gerektiğinde,
- İSG yönetim sisteminin diğer iş prosesleri ile entegrasyonun geliştirilmesi için fırsatlar, gerektiğinde,
- Kuruluşun, stratejik yönü ile ilgili çıkarımlar.

4.10. İYİLEŞTİRME (TS ISO 45001 Madde 10)

4.10.1. Genel (TS ISO 45001 Madde 10.1)

İSG politikası ve hedefleri doğrultusunda iyileştirme fırsatlarını belirlerken, İSG yönetim sisteminin amaçlanan çıktılarına erişmek için performanslar izlenmekte, ölçülmekte, analiz edilmekte ve değerlendirmektedir. Üst yönetim planlanan aralıklarla, İSG yönetim sisteminin, uygunluğu, yeterliliği ve etkinliğinin sürekliliğini güvence altına almak amacıyla Yönetimin Gözden Geçirmesi toplantılarını yapmaktadır.

4.10.2. Olay, Uygunluk ve Düzeltici Faaliyet (TS ISO 45001 Madde 10.2)

İSG yönünden ortaya çıkabilecek olumsuz etkilerin azaltılması ve olumsuz etkilerin ortaya çıkmadan bertaraf edilmesi veya etkisinin en aza indirilmesini sağlamak için düzeltici ve iyileştirici faaliyetler uygulanmaktadır. Düzeltici ve iyileştirici faaliyet talepleri tüm personel tarafından gelebilir. Mevcut veya potansiyel uygunsuzluklarının etkilerinin azaltılması ve uygunsuzlukları önlemeye yönelik yapılacak düzeltici ve iyileştirici faaliyetlerin metotları Düzeltici Ve İyileştirici Faaliyetler Prosedürü ile tariflenmiştir.

Alınan düzeltici ve iyileştirici faaliyet kararlarını uygulamak için gerekli kaynaklar üst yönetim tarafından sağlanmaktadır. Yönetimin gözden geçirme toplantılarında düzeltici ve iyileştirici faaliyetler ve uygulama sonuçları değerlendirilmektedir.

4.10.3. Sürekli İyileşme (TS ISO 45001 Madde 10.3)

X Tesisi olarak bizler, İSG politikamız ve hedeflerimiz doğrultusunda, İSG yönetim sisteminin uygunluğunu, yeterliliğini ve sürekli iyileşmesi için gerekli tüm çalışmaları yapacağımızı taahhüt ederiz. X Tesisi bu kapsamda verdiği taahhüdü yerine getirmek için, sürekli iyileştirmeyi destekleyen faaliyetlerin sıklığını, boyutu ve zaman aralığı belirlemiştir. Üst yönetim, İSG performansının sürekli takip edilmesini ve sürekli iyileşmesi için gerekli kaynakların sağlanmasını Yönetimin Gözden Geçirmesi toplantılarında güvence altına alarak, İSG yönetim sistemine liderlik etmektedir.

BÖLÜM 5: SONUÇLAR VE TARTIŞMA

TS ISO 45001 İSG Kalite Yönetim Sistemi; mevcut kalite yönetim sistemleriyle uyum sağlayan İSG mevzuatının uygulanmasını kolaylaştıran bir rehber niteliğindedir. Dünya tarafından kabul görmüş bu standart çalışma hayatının kolaylaştırılmasını, iş sağlığı ve iş güvenliği kurallarının benimsenmesini, tüm çalışanların bu sisteme dahil olmasını ve sistemin sürdürülebilir olarak işletilmesini hedeflemektedir. Mevcut yasalar İSG için ana yolu oluşturmasıyla beraber kalite yönetim sistemi standardı bu yolda nasıl ilerleneceğine tercüman olmaktadır.

TS ISO 45001 Kalite Yönetim Sistemi kurulurken tesisin diğer kalite yönetim sistemlerine uyumlu olarak sisteme dahil olmuştur. Böylece diğer kalite yönetim sistemi dokümanları da örnek teşkil ettiği için prosedür ve talimatları hazırlamak kalite yönetim sistemini benimseyen çalışanlar için kolaylık sağlamıştır.

Risk ve fırsatların belirlenmesi çalışması neticesiyle hem mevzuat hem de standart gereği risk analizleri yapılmış ve tehlike oluşturacak çoğu durumun önüne geçilmesi sağlanmıştır.

Örneğin; temizlik faaliyetleri kapsamında yapılan çalışmalara, duyarlılık gösterilmesi, genel çevre temizliği kullarına uyum sağlanması kapsamında çalışanların genel temizlik kurallarına uymaması, mikrobiyal faaliyetlerin oluşması gibi tehlikeler fark edilmiş ve bunun sonucunda maddi hasar, maddi ceza, faaliyet durdurma, müşteri kaybı gibi tehlikelerin oluşması ön görülmüştür. Yasal şartlar ve standartlar doğrultusunda tesiste sanitasyon işlemleri gerçekleştirilmektedir. Bu riskin en aza indirilmesi için tesiste denetim sıklığı artırılmış, prosedüre uygunluk takip edilmiştir. Güvenli üretim kapsamı revize önlem açısından revize edilmiştir. İlgili süreçlerde uygulama güncelliği sağlanmıştır ve İSG riskleri en aza indirilmiştir.

Risklerin belirlenmesinde risk analizinin özverili bir şekilde gerçekleştirilmesi iş kazalarının çoğunun önüne geçilmesi kısmında büyük bir önem arz etmektedir. Standardın getirdikleriyle birlikte TS ISO 45001 standardında görev alan personellerin iş tanımları belirlenmiş böylece çalışanlar arasında etkin bir iş bölümü oluşturulmuştur.

Oluşabilecek acil durumlara karşı da yapılacaklar ile ilgili prosedürler belirlenmiş, bu prosedürlerin diğer çalışanlara da aktarılması konusunda etkin iletişim yolları kullanılmıştır. Bu sayede tesis içerisinde çalışanların deprem, yangın, sel gibi doğal afetlerde ve gaz kaçağı, makine ekipman arızası, kaza ve olay gibi durumlarda nelerin

yapılacağı, kimlerle iletişime geçileceği kısmında çalışanlar bilinçlendirilmiştir. 6331 sayılı kanunun yenilikleri bu şekilde uygulanmaktadır.

Yönetim sisteminin uygulanması ve sürdürülebilirliğinde en büyük rolü oynayan tesis çalışanlarıdır. İSG kültürünün çalışanlar arasında yaygınlaştırılması için eğitimlere destek verilmesi büyük önem taşımaktadır. Ayrıca 6331 sayılı iş kanununa göre tehlikeli sınıftaki bir işyerinde iki yılda en az bir defa olmak üzere çalışan başına en az on iki saatlik eğitim İSG uzmanları tarafından verilmesi ve/veya dış eğitim kurumlarındaki uzmanlardan eğitim alınması bildirilmiştir. Tesis yönetim sisteminin uygulanması, çalışanların bilinçlenmesi ve sürdürülebilirliği sağlayabilmesi için gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Bu sayede çalışanların İSG' nin farkındalığı artırılmış ve işlerinde gösterdikleri özveriyle kaza oranları azalmıştır.

Tüm yönetim sistemlerinde olduğu gibi TS ISO 45001 kalite yönetim sisteminin kurulması ve sürdürülebilmesinde de üst yönetimin desteği önemlidir. Eğitimlerin desteklenmesi, risk analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi ve alınacak önlemler için kaynak sağlanması üst yönetimin destekleriyle gerçekleştirilebilecek durumlardır.

TS ISO 45001 kalite yönetim sisteminin işletmede tam anlamıyla uygulanması çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği açısından mevzuatlara uygun bir şekilde faaliyetlerini sürdürebilmesini, diğer yönetim sistemlerine uyumlu hale gelmesini ve belli aralıklarla yapılan kontrollerle geliştirilebilir olmasını sağlamaktadır. Ayrıca üst yönetimin verdiği taahhütlerle çalışanlarında etkin bir şekilde katkı sağlayabilmesini güvence altına almaktadır.

İSG Kalite Yönetim Sistemi bazı artıları getirmesine rağmen işletmelerin özellikle bu tip belgelendirmeleri işverenlerin prestij olarak görmesi, az sayıda iş sağlığı ve güvenliği çalışanına bu çalışmaların yürütülmesi sorumluluğunu vermesi ve belli takvimler içerisinde bu çalışmaların yetiştirilmesi gerekirken diğer sorumlulukları ile birlikte çalışmaların takip edilmesi neticesinde uygulamalarda ve denetimlerde bazı aksamalar gözükmemektedir. Bu aksamaların büyük bir çoğunluğu dış denetimler gerçekleşinceye kadar giderilmeye çalışılırken giderilemeyen kısımlar hızlı bir şekilde denetim sonrası uygunsuzluk olarak kayda alınıp hızlı bir şekilde belge üzerinde giderilmektedir. Fakat bu sorun çözümü neticesinde uygun görünüp uygulanamayan çalışmalarında olduğu görülmüştür. Örneğin acil durum tatbikatlarının bazıları üretimin aksamasını engellemek için takvim olarak ötelenmesi sonrası denetime yakın bir zamanda uygulanamaması durumunda denetim sonrası uygun bir takvimde uygulanacağı planlanmakta fakat takvimlerde uygulanmış gibi görülebilmektedir.

Kalite yönetim sisteminin kurulmasından ziyade sürdürülebilir olması oldukça önemlidir. Bu yüzden sanıldığı kadar sistemin kurulumu kolay olmamaktadır. Öncelikle sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması için özellikle çalışanların farkındalıklarının arttırılması ve işletme içerisinde bir iş İSG kültürünün oluşturulması gerekecektir. Bu yüzden üst yönetimin çalışanlarının eğitimlerine gerekli kaynakları ayırması, eğitimlerine destek vermesi sürdürülebilirliği arttıracaktır.

İşletme içerisinde acil durumlar, afet yönetimleri gibi zamanlar için ekipler oluşturulması gerekliliklerinden kaynaklı çalışanlara verilen görevler İSG kültürünün oluşmaması durumunda ekstra bir iş yükü olarak görülebilmektedir.

Sistemin kurulması için işletmeler ayrıca danışmanlık hizmeti alabilmektedir. Bu hizmetleri bağımsız denetim kuruluşları da vermektedir. Bu durum denetimlerin bazı noktalarda tarafsız olamamasına sebebiyet verebilmektedir. Çünkü kendi kurduğu sistemi yine yetkili olarak denetlemiş olması şüphe uyandırmaktadır. Ayrıca denetim ekiplerinin çalışanlar ve üst yönetimle olan samimiyetleri tarafsızlık konusunda akıllarda soru işaretleri bırakmaktadır.

Kâr amacı gütmeyen kamu kurum ve kuruluşlarında, üniversitelerde, teknoparklarda da 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu geçerlidir. Bu kurumlarda İSG kültürünün oluşması ve İSG önlemlerinin takibi için de TS ISO 45001 KYS kurulumu teşvik edilmelidir. Şu an daha çok kâr amacı güden işletmelerde karşımıza çıkan KYS, sistemlerin bilinçleri arttıkça kâr amacı gütmeyen kuruluşlarda da tercih edilecektir.

KYS kurulumları yasal zorunluluklar belirtilmedikçe gönüllülük esasına dayalı kurulan ve işletilen sistemlerdir. Kâr amacı gütmeyen kuruluşlarda TS ISO 45001 standardı kurulum zorunlulukları olmadığı için yeteri kadar yaygınlaşmamıştır. Aslında sistemin kurulumu bir üretim tesisine göre daha kolay olabilmektedir. Özellikle yönetim kadrosunun çalışanlarına daha yakın olduğu üniversite uygulama araştırma merkezleri, teknoparklar, Arge merkezleri gibi kuruluşlarda kısa zamanda sistemin kurulumu ve sürdürülebilirliği sağlanabilir. Burada önemli olan yöneticilerin sistem için destek vermesidir. Çalışanlarında katılımıyla sağlıklı bir sistem kurmak mümkündür.

KAYNAKÇA

- Acar, M. (2019). *6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu'nun sahada uygulanması (Erzurum şeker fabrikası örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Avrasya Üniversitesi
- Alpagut, G. (2012). *İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısında İşverenin Yükümlülükleri ve Risk Değerlendirmesi*. TİSK İşveren, 3, ss. 100- 103
- Çakmak, S. (2019). *Ohsas İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sisteminden Iso 45001 Yönetim Sistemine Geçişteki Farklılıklar Üzerine Bir İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul, Okan Üniversitesi.
- Çiçek, Ö, ve Öçal, M. (2016). *Dünya' da ve Türkiye' de iş sağlığı ve iş güvenliğinin tarihsel gelişimi*, Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 5 (11), ss. 106-129.
- Demirel, C. (2022). *Iso 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sisteminin Uygulanması Üzerine Bir Araştırma: Çanakkale İli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
- Deniz, Ö. (2018). *Türkiye'de iş kazaları ve meslek hastalıklarına yönelik hukuksal düzenlemelerin başlangıç dönemi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8 (2), ss. 258-269.
- Gerçek, M. (2021). *Türkiye'nin büyük sanayi kuruluşlarının insan kaynakları yönetimi yaklaşımları: ISO 500'e ilişkin nitel bir araştırma*, Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 39 (3), ss. 391-410.
- Gümüş, N. (2021). *TS ISO 45001:2018 iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi ve bir üretim tesisinde uygulanması*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Rumeli Üniversitesi.
- Topuz, E.M. (2020). *TS ISO 45001 isg yönetim sisteminin güncel mevzuat ile karşılaştırmalı değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hasan Kalyoncu Üniversitesi.
- Kocabaş, F. , Aydın, U. , Canbey Özgüler, V. , İlhan, M. N. , Demirkaya, S. , Ak, N. ve Özbaş, C. (2018). *Çalışma ortamında psikososyal risk etmenlerinin iş kazası, meslek hastalıkları ve işle ilgili hastalıklarla ilişkisi*. Sosyal Güvence, 0 (14), ss. 28-62.
- Kurt, B. (1999). *İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Performansının Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi.
- Özkılıç, Ö. (2005). *İş Sağlığı ve Güvenliği, Yönetim Sistemleri Ve Risk Değerlendirme Metodolojileri*. 1.Bası. Tisk Yayınları, Ankara

Öztürk, A. (2018). *Avrupa Toplumunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiksel Sınıflaması*. İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde ISG 541 İş Kollarına Özel Sağlık Riskleri dersinde dağıtılan ders notları.

Serin, G. ve Çuhadar, M. T. (2015). *İş güvenliği ve sağlığı yönetim sistemi*. Isparta: SDU Teknik Bilimler Dergisi, 5(2), ss. 44-59.

Ustaoglu, E. (2020). *Eğitim kurumlarında iş sağlığı ve güvenliği üzerine bir çalışma*, Yüksek Lisans Tezi. Çankaya Üniversitesi.

Ünsar, S. (2003). *Türkiye'de işçi sağlığı ve iş güvenliği uygulamalarının mevcut durumu ve konuyla ilgili yapılan bir araştırma*. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi.

Yakut, A., ve Akbıyıklı, R. (2013). *İşçi sağlığı ve güvenliği yönetimi ile toplam kalite yönetimi sistemleri veri analizi incelemesi*, Saü. Fen Bil. Der. 17 (1), ss. 97-103.

Yıldız, E. (2021). *TS EN ISO 45001 iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi ve bir örnek uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi.

Yıldız, S. (2001). *Sosyal sigortalar kurumunun hastalık sigortası uygulaması*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi.

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB). “*Türkiye Tarafından Onaylanan İlo Sözleşmeleri*”. Yayın No: 08 2014, [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.csgb.gov.tr> (Erişim tarihi: 12 Şubat 2023).

T.C. Dışişleri Bakanlığı. “*Dünya Sağlık Teşkilatı (WHO)*”. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://www.mfa.gov.tr/who.tr.mfa> (Erişim tarihi: 12 Şubat 2023).

Türk Standartları Enstitüsü (TSE). *TS ISO 45001:2018 İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yönetim Sistemleri*, 27.04.2018

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, T.C. Resmi Gazete Sayı: 28339, 30.06.2012. [Çevrimiçi] Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 06.12.2022)

İş Sağlığı ve Güvenliğe İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği, T.C. Resmi Gazete Sayı: 28509, 26.12.2012. [Çevrimiçi] Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 06.12.2022)